

Sijoitustutkintojen kansainvälinen vertailu

Eetu Valjakka

FK | Finanssialan Keskusliitto

Sisältö

SELVITYSTYÖN TAUSTAA	3
SIJOITUSTUTKINTOJEN JA SÄÄNTELYN MERKITYS FINANSSIALALLE	4
MIFID II -PAKETIN TUOMIA MUUTOKSIA	5
SIJOITUSPALVELUIDEN TARJOAMISESSA	6
MAAKOHTAISET SELVITYKSET	8
SUOMI	8
RUOTSI	11
NORJA	14
TANSKA	16
SAKSA	17
ITALIA	18
ITÄVALTA	20
IRLANTI	21
VENÄJÄ	23
PUOLA	24
HOLLANTI	25
BELGIA	26
ESPANJA	28
MUUT MAAT JA INSTITUUTIT	29
SVEITSI	29
ROMANIA	29
MALTA	29
EUROPEAN FINANCIAL PLANNING ASSOCIATION – EFPA	30
YHTEENVETO TULOKSISTA SEKÄ JOHTOPÄÄTÖKSIÄ	31
LÄHTEET	33
LIITTEET	36

**Oulun yliopiston kauppakorkeakoulun opiskelija Eetu Valjakka on APV-sijoitus-
tutkinnot Oy:n toimeksiannosta tehnyt tämän Sijoituspalvelututkintojen kan-
sainvälisen vertailun.**

1.9.2016

SELVITYSTYÖN TAUSTAA

Rahoitusmarkkinat ovat ison muutoksen edessä. Pelkästään kansantalouden taantumasta toipuminen ja pitkään jatkunut matala korkotaso, markkinoiden kasvanut volatilitteetti sekä heikompi ennustettavuus asettavat pankeille ja muille finanssialan instituutioille tehokkuus- ja säästöpainetta. Samaan aikaan digitalisoituminen kyseenalaistaa hyväksi todetut liiketoimintamallit ja painostaa pankkeja tarjoamaan entistä parempia palveluita entistä halvemmalla. Lisäksi finanssialan rakenteisiin ja muihin toimintatapoihin puututaan finanssikriisin jälkeisellä ajalla entistä tiukemmalla regulaatiolla. Uuden Rahoitusmarkkinadirektiivi-paketin (MiFID II ja MiFIR) implementoimisen ohella haasteita löytyy myös uusista markkinatoimijoista, jotka pystyvät toiminaan täysin sääntelyn ja kuluttajansuojan ulkopuolella (varjopankkitoiminta). Nämä perinteisiä toimintamalleja rikkovat ansaintalogiikat asettavat uusia haasteita myös sääntelylle, jonka keskeisenä tarkoituksena on taata markkinoiden vakaus, kuluttajansuoja, läpinäkyvyys ja tehokkuus.

ESMA:n julkaiseman kustannusarvion mukaan rahoitusmarkkinoiden sääntelyuudistuksien hintalappu näyttää noin 512–732 miljoonaa euroa, minkä lisäksi vuosittaisten jatkuvien kustannuksien arvioidaan olevan noin 312–586 miljoonaa euroa. Kustannuksien uskotaan täten olevan MiFID I -direktiivin implementointia vähäisempiä. MiFID II -paketilla saavutettavista hyödyistä ei vielä kuitenkaan olla markkinoilla yksimielisiä. Todennäköisesti suurimmat vaikutukset näkyvät vakaampina rahoitusmarkkinoina, parantuneena kuluttajansuojana sekä entistä läpinäkyvämpinä toimintatapoina.

Uudistuksen jälkeisessä ajassa voittajia ovat ne instituutiot, jotka pystyvät liittämään strategiansa regulaation muutoksiin ja joiden operationaaliset resurssit pystyvät vastaamaan tehokkaasti uuteen ympäristöön. Sääntely tulee kasvattamaan yritysten kustannusrakennetta painottuen organisaation ylempiin osiin aiheuttaen isoille markkinatoimijoille etulyöntiaseman. Ikävimmillään tätä voidaan pitää alalle tulon esteenä, joka hankaloittaa tai jopa estää pienten yritysten pääsyn markkinoille. Toisaalta useat markkinatulokkaat toimivat juuri sääntelemättömällä alueella ja perustuvat digitaalisiin, pääomaa vaatimattomiin ansaintalogiikoihin. Sääntelyn lisääntyminen ja pankkien kustannuksien kasvattaminen voi näkyä kohonneina asiakasmaksuina, tiukempina lainaehtoina, mikä ajaa asiakkaita hyödyntämään sääntelyn ulkopuolisia palveluita.

Yksi tärkeä osa kuluttajansuojan parantamista on sijoituspalveluita antavien henkilöiden tietotason ja pätevyyden varmistaminen. Tällä selvitystyöllä on pyritty muodostamaan yleiskäsitys Euroopassa toteutetusta regulaatiosta ja itsesääntelystä koskien sijoitusinformaatiota ja -neuvoja antavien henkilöiden tietotason ja pätevyyttä. Erityisenä kiinnostuksen kohteena ovat käytössä olevat sijoituspalvelututkinnot ja niiden toteutustavat.

Tietoa kerättiin laadullisin keinoin sekä kyselyn ja haastatteluiden että julkisten internet lähteiden avulla. Otanta koostui kuudestatoista maasta, joista kyselyyn vastasivat Belgia, Espanja, Hollanti, Irlanti, Italia, Malta, Puola, Saksa, Suomi ja Venäjä.

SIJOITUSTUTKINTOJEN JA SÄÄNTELYN MERKITYS FINANSSIALALLE

Rahoitusmarkkinat ja koko sijoituspalveluliiketoiminta ovat yksi maailman integroiduimmista, sivistyneimmistä ja korkeimmin säännellyistä markkinoista. Markkinoiden oikeaoppista toimimista tuetaan vaatimuksien, rajoitusten ja ohjeistuksien avulla. Sääntelyllä pyritään varmistamaan markkinoiden luottamus, vakaus, kuluttajansuoja, markkinaosapuolten sitoutuminen yhteisiin pelisääntöihin ja estämään markkinoiden väärinkäyttö.

Vuoden 2008 finanssikriisin jälkeisellä aikakaudella markkinoiden vakaus on noussut etenkin EU-alueella sääntelyn tärkeäksi tavoitteeksi. Markkinat ovat odottaneet regulaattoreilta sääntelyn tehokasta implementointia uuden sääntelyn kehittämisen sijasta, mutta finanssikriisin jälkeinen sääntelyn uudistaminen on ollut hidasta ja aikatauluista on jouduttu useasti joustamaan. Osasyynä hitaaseen reagoimiseen on ollut sääntelylle asetettu laaja näkökulma, jonka avulla on pyritty hahmottamaan regulaation kumulatiivisia vaikutuksia. Tärkein sääntelyä koskeva tavoite vuodelle 2016 on saada jo hyväksytyt direktiivit onnistuneesti implementoitua ja vähentää samalla täysin uutta sääntelyä.

Sääntelyn päivittäminen vastaamaan muuttuneita markkinoita ja riskejä on kuitenkin välttämätöntä, jotta pystymme säilyttämään luottamuksen markkinoilla. Lainsäädännön uudistamisen täytyy olla johdonmukaista ja siitä tulee informoida markkinoiden osapuolia hyvissä ajoin, jotta yritykset ja instituutiot voivat päivittää strategiansa, liiketoimintamallinsa ja tietojärjestelmänsä vastaamaan uutta ympäristöä. Huomioitavaa on, että tärkeisiin sääntelyä koskeviin kysymyksiin ei ole vielä saatu vastauksia tai konsensusa. Tämä markkinoille jäänyt epävarmuus vaikuttaa ainakin kahdella tapaa: ensinnä se vaikuttaa pitkän aikatahtaimen päätöksiin koskien strategiaa, liiketoimintamalleja ja organisaatorakennetta etenkin pankeissa. Toiseksi yritykset joutuvat pohtimaan, miten jo tehdyt sijoitukset pystyvät sopeutumaan uusiutuvaan regulaatioon.

Sijoituspalvelututkintojen rooli osana sääntelyn kokonaisuutta on kasvamassa MiFID II -paketin käyttöön ottamisen myötä. Tietyissä työtehtävissä työskentelevien henkilöiden tietotason arvioiminen on ollut osa kansallista itsesääntelyä, eikä siihen ole aikaisemmin velvoittanut mikään EU-lainsäädäntö. MiFID II -sääntelyn perustarkoituksena on parantaa kuluttajan/sijoittajan suojaa. Yhtäältä se sääntelee sijoitustuotteita ja toisaalta niiden myyntiä ja markkinointia. Paketti sisältää myös melko suurpiirteisen, mutta kattavan ohjeistuksen sijoitusinformaatiota ja -neuvoja antavilta henkilöiltä vaaditusta tietotasosta. Tärkeimmät vaatimukset ovat esitettyinä MiFID II 24 ja 25 artiklassa, sekä erillisessä ”Ohjeet tietämyksen ja pätevyyden

arviointiin”-ohjeistuksessa. Vaatimuksien tarkoituksena on varmistaa, että pankeissa ja sijoituspalveluyrityksissä muun muassa sijoitusneuvontaa ja sijoitusinformaatiota antavien henkilöiden tietotaso vastaa vaadittavaa tasoa sijoitustuotteita myytäessä. Samalla tulee huolehtia siitä, että moraaliset ja eettiset näkökulmat tulevat huomioiduksi sijoitustuotteiden myynnissä. Luotettavamman ja säännellymmän myyntiprosessin uskotaan lisäävän sijoittajan suojaa ja luottamusta markkinoilla.

Ohjeistuksessa määritellään arviointiperusteet MiFID II:n 25 artiklan 1 kohdassa vaaditulle tietämykselle ja pätevyydelle MiFID II:n 25 artiklan 9 kohdan mukaisesti. Asianmukaiseksi pätevyudeksi ja kokemukseksi luokitellaan MiFID II -paketin 24 ja 25 artiklan täyttävät vaatimukset. Pätevyyttä voidaan testata ohjeistuksen vaatimukset täyttävällä koulutuksella tai kokeella. Asianmukainen kokemus on ohjeistuksessa ymmärretty kokoaikaiseksi muutettuna 6 kuukauden työsuhteeksi, jonka aikana työntekijä on menestyksekkäästi osoittanut kykynsä suorittaa asiaankuuluvia palveluita.

Sijoitusneuvontaa antavilta henkilöiltä vaaditaan ohjeistuksessa korkeampaa tietämystä ja pätevyyttä, kuin vain sijoitusinformaatiota antavilta henkilöiltä. Yrityksen tulee varmistaa, että näiden henkilöiden tietämys ja pätevyys vastaavat asiaankuuluvia sääntelyvaatimuksia, oikeudellisia vaatimuksia ja liiketoiminnan eettisiä vaatimuksia. Henkilön tulee myös ymmärtää yrityksen sisäiset ohjeet ja menettelytavat sekä pystyä soveltamaan niitä käytännössä.

ESMA:n ohjeistuksessa puututaan myös niiden työntekijöiden valvomiseen, jotka eivät ole suorittaneet ohjeistuksen mukaista tutkintoa, mutta toimivat sen vaativissa työtehtävissä. Tällöin on oltava valvoja, joka vastaa valvottavasta henkilöstä ikään kuin itse toimisi hänen asemassaan. Tämä järjestely voi kestää enintään neljä vuotta. Valvonnan mahdollistaminen kuitenkin jättää tulkinnanvaraa ohjeen implementomiselle ja saattaa hankaloittaa yhtenäisen osaamistason luomista. Tarkempi selvitys sijoitusinformaatiota ja -neuvontaa antavien henkilöiden vaaditusta tietämyksestä ja pätevyydestä löytyy ESMA:n julkaisemasta ohjeistuksesta *Guidelines for the assessment of knowledge and competence*.

ESMA odottaa ohjeistuksen lisäävän tietämyksen ja pätevyyden yhdenmukaisuutta ja helpottavan viranomaisten arviointiperusteita valvoa toimintaa. Ohjeilla pyritään myös helpottamaan yrityksen pyrkimystä toimia asiakkaidensa edun mukaisesti. Sijoituspalvelututkintojen harmonisointi onkin tärkeä osa uuden MiFID II -paketin tavoitetta parantaa sijoittajansuojaa, sillä sen avulla pyritään takaamaan sijoitusinformaatiota ja -neuvoja antavien henkilöiden hyvä ja tasalaatuinen tietotaso.

MIFID II -PAKETIN TUOMIA MUUTOKSIA SIOITUSPALVELUIDEN TARJOAMISESSA

Muutokset koostuvat kahdesta osasta: sijoituspalveluiden tarjoamista ja rahoitusinstrumenttien kauppaa koskevasta MiFID II -direktiivistä (Markets and Financial Instruments Directive, 2014/65/EU) sekä markkinarakenteisiin kohdistuvasta MiFIR-asetuksesta (EU 600/2014). Sekä direktiivi että asetus tulevat voimaan 3. tammikuuta 2018.

MiFID II (Rahoitusmarkkinadirektiivi II) uudistaa ja täydentää vuoden 2007 MiFID -direktiiviä. (Markets in Financial Instruments Directive, 2004/39/EU). MiFID I:ssä huomattiin sen soveltamisen aikana puutteita muun muassa siinä, että poistaessaan pörssimonopolin se mahdollisti uusien kaupankäyntipaikkojen perustamisen sekä kaupankäynnin hajoamisen dark pool- ja OTC-tyyppisille kauppapaikoille. MiFIR:n tavoitteena on nyt saattaa kaikki arvopaperikauppa organisoiduille säännellyille markkinoille. Varsinainen muutos alkaa, kun EU julkaisee tarkemmat ohjeet direktiivin yhdistämisestä kansalliseen lainsäädäntöön. Implementoinnin tulee tapahtua 3. heinäkuuta 2017 mennessä.

MiFID II:n tuoma sääntely ulotetaan koskemaan myös vakuutuskuoressa olevia erilaisia sijoitustuotteita, kuten perinteisiä sijoitusvakuutuksia ja kapitalisaatiosopimuksia. Sääntely perustuu osaltaan IDD-direktiiviin (Directive on Insurance Distribution) sekä PRIIPs-asetukseen (Regulation on Key Information Documents for Packaged Retail and Insurance-Based Investment Products).

Uuden Rahoitusmarkkinadirektiivin yksi keskeinen tarkoitus on tehdä markkinoista entistä läpinäkyvämmät muun muassa parantamalla sijoittajansuojaa ja selkeyttämällä palveluiden ja tuotteiden hinnoittelua. Uudistuksen jälkeen sijoittajalle tulisi olla entistä selkeämpää mistä hän maksaa ja miten puolueellisia tai puolueettomia hänen saamansa neuvot tai informaatio ovat.

Uudistus koskee erityisesti MiFID II:n lanseeraamiin riippumattomiin sijoitusneuvojiin, jotka eivät ole pankkien, rahastojen tai vakuutusyhtiöiden palveluksessa vaan toimivat markkinoilla itsenäisinä toimijoina. Yhtiöiden ansaintalogiikka perustuu ”riippumattomiin” sijoitusneuvoihin, joiden avulla sijoittajille myydään provisiopohjaisia tuotteita niin, että myyjä saa sijoittajalta perittävästä palkkiosta osan itselleen palkkion palautuksena. Tämän riippumattoman neuvonannon on toisin sanoen maksanut jokin sijoitusinstrumentteja myyvästä yrityksistä, kuten esimerkiksi rahasto- tai vakuutusyhtiö. MiFID II estää palkkion palautustoiminnan määräten, että palkkio täytyy periä suoraan asiakkaalta.

MiDID II määrittelee riippumattoman sijoitusneuvojan käsitteen ja linjaa, että riippumaton sijoitusneuvoja tai salkunhoitaja ei saa vastaanottaa ja pitää itsellään välityspalkkiota, provisiota tai muita etuuksia, jotka kolmas osapuoli tai kolmannen osapuolen lukuun toimiva henkilö maksaa tai tarjoaa ja jotka liittyvät palvelun tarjoamiseen asiakkaalle. Vähäiset ei-rahalliset edut ovat kuitenkin jätetty rajoitusten ulkopuolelle, mikäli ne voivat parantaa asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua ja ovat laajuudeltaan ja luonteeltaan sellaisia, etteivät haittaa palveluntarjoajan velvoitetta toimia asiakkaan edun mukaisesti.

MiFID II puuttuu myös asiakkaan ja yrityksen väliseen yhteydenpitoon muun muassa laajentamalla sijoitusneuvonnan ja/tai omaisuudenhoidon asiakkaalle annettavien neuvojen ja hänelle myytävien tuotteiden soveltuvuuden ja asianmukaisuuden arviointia. Palveluiden ja myytyjen tuotteiden asianmukaisuus arvioidaan muun muassa suhteessa asiakkaan tietotasoon, kokemukseen, tavoitteisiin ja taloudelliseen tilanteeseen. Kaikki yhteydenpito ja keskustelut sijoitusneuvonnan asiakkaan kanssa on tallennettava. Sijoituspalvelun tarjoajan tulee pitää säännöllisesti yhteyttä asiakkaaseensa koko sen ajan, kun tällä on ao. yrityksen sijoitusinstrumentteja käytössään. Lisäksi asiakkaalle on selvitettävä ennen liiketoimen tapahtumista, miten neuvot vastaavat asiakkaan tavoitteita ja muita ominaisuuksia ja kuvattava selkeästi, miten toimeksiannot toteutetaan. Tällä pyritään varmistamaan sijoitusinstrumentin sopivuus asiakkaalle vielä myyntihetken jälkeenkin.

Pankkien yleisesti käyttämä ilmainen sijoitusneuvonnan ansaintalogiikka, joka on mahdollistettu myymällä sijoitusinstrumentteja omista rahoitusyhtiöistä konsernin sisäisiä palkkioita vastaan, vaatii panostuksia läpinäkyvyyden lisäämiseksi toimiakseen tulevaisuudessa. Läpinäkyvyyden lisääminen taas tulee aiheuttamaan merkittäviä kustannuksia. MiFID II velvoittaa esimerkiksi erittelemään, mitä varallisuuden hallinnointipalkkio pitää sisällään. Myös ristiinmyynnin tapauksissa asiakasta on informoitava siitä, voiko tuotteet hankkia erikseen ja minkälaisen riskin ja kustannukset tuotteet sisältävät erikseen hankittuna.

Tulevaisuus näyttää, kuinka paljon asiakkaat ovat valmiita maksamaan ilmaiseksi mielletystä sijoitusneuvonnasta. Pankkien ja sijoituspalveluyritysten sijoitusneuvonta voi vastaisesti olla saatavilla vain asiakkailla, joilla on hoidettavana iso varallisuus. Ison varallisuuden hoitaminen takaa tuotot, joiden rinnalla ei-ammattimaisilta (piensijoittajilta) saatavat palkkiot tuntuvat marginaalisilta. Vaarana on, että liika sääntely ajaa juuri eniten sijoitusneuvontaa tarvitsevia pienimpiä sijoitusasiakkaita hoitamaan asioitaan omatoimisesti online-palveluissa kustannustehokkuuden nimissä. Tämä taas saattaa viedä pohjan koko sijoitusmyynnin sääntelyltä.

MAAKOHTAISET SELVITYKSET

SUOMI

Organisaatio

Suomessa on kaksi puolueetonta sijoitusalan ammattilaisille suunnattua tutkintoa, joiden järjestäminen alkoi vuonna 2000 Arvopaperivälittäjien yhdistys ry:n toimesta. Vuonna 2009 yhdistys liittyi edellisenä vuonna perustettuun Finanssialan Keskusliittoon (FK), joka edunvalvontajärjestönä edustaa lähes kaikkia Suomessa toimivia finanssialan yrityksiä, kuten pankkeja, vakuutusyhtiöitä, rahastoyhtiöitä, arvopaperinvälittäjiä, sijoitusyhtiöitä ja finanssialan työnantajia. FK:lla on 390 jäsenyhteisöä, joiden palveluksessa työskentelee noin 42000 työntekijää. Arvopaperivälittäjien yhdistyksen liittyttyä osaksi FK:ta sijoitustutkintojärjestelmän ylläpitämistä ja kehittämistä varten FK perusti vuonna 2010 APV-sijoitustutkinnot Oy:n. Yhtiö vastaa, kehittää ja ylläpitää tutkintojärjestelmää sopimusperusteisesti yhdessä Aalto Executive Education Oy:n (Aalto EE) kanssa.

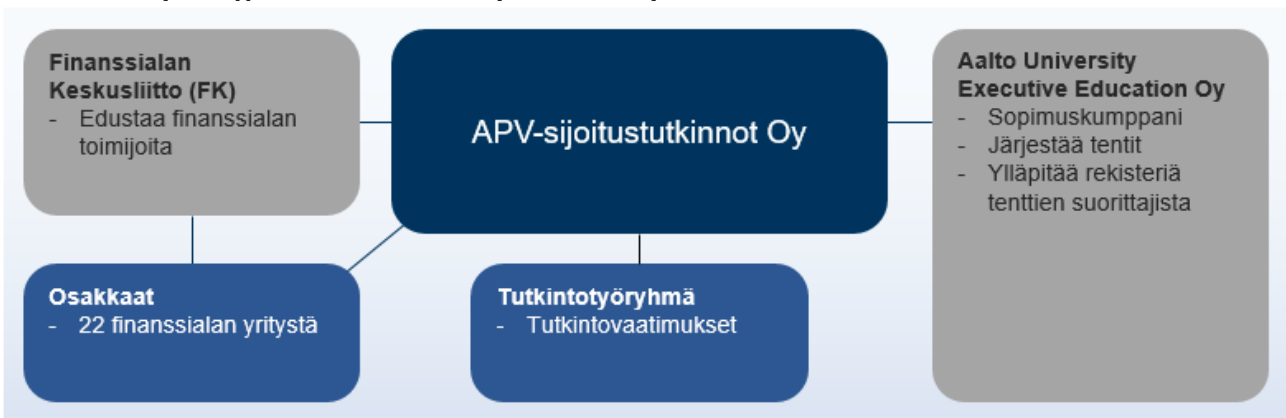
Suomessa käytössä olevat sijoitustutkinnot:

- Sijoituspalvelututkinto (APV1), laajuus: (12 ECTS)
- Sijoitusneuvojan tutkinto (APV2), laajuus: (15 ECTS)

Tutkinnot ovat osa finanssialan itsesääntelyä. Tutkintojen ja muiden niihin liittyvien toimien avulla pyritään ylläpitämään ja kehittämään alan arvostusta sekä sijoituspalveluyritysten henkilökunnan osaamisen tasoa. Finanssialan Keskusliiton tavoitteena on parantaa yleisön luottamusta sijoituspalvelutoimintaan varmistamalla, että finanssialalla toimivien yritysten työntekijöillä on tehtävien hoitamiseksi riittävät tiedot ja ammattitaito.

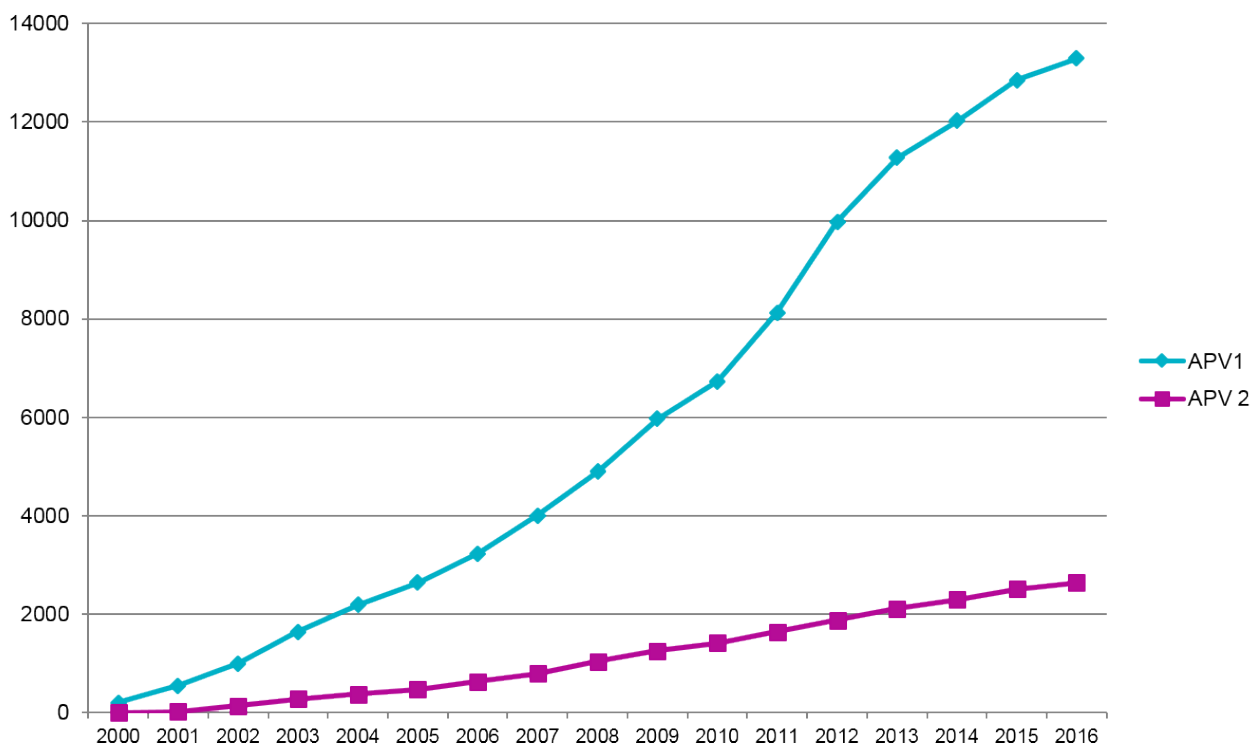
Aalto EE on kolmella akkreditoinnilla (AACSB, AMBA ja EQUIS) sertifioitu liikkeenjohdon kouluttamiseen erikoistunut Aalto yliopiston tytäryhtiö, joka toimii Suomen lisäksi kymmenessä maassa Aasiassa ja Euroopassa. Aalto EE tarjoaa koulutusta, kehittämisspalveluja ja valmennusta kolmen brändin kautta niin yksilöille, kuin kokonaisille organisaatioille.

APV-tutkintojen organisaation rakenne ja tehtävien jakautuminen:

FK:n hyväksymät APV1 ja APV2 tutkinnot on tunnustettu Suomen finanssialan lisäksi myös Ruotsissa, missä niiden sisältö vastaa osaamisvaatimuksiltaan Swedsec Licens -tutkintoa. Sijoituspalvelututkinto suositellaan suoritettavaksi vuoden kuluessa työtehtävien aloittamisesta, kun taas Sijoitusneuvojan tutkinto tulisi suorittaa kahden vuoden kuluessa vaatimuksien mukaisessa työtehtävässä aloittamisesta. FK:n suosituksen mukaan kaikkien sijoituspalveluihin liittyvissä asiakaspalvelutehtävissä työskentelevien henkilöiden tulisi olla suorittanut Finanssialan Keskusliiton auktorisoima APV1-tutkinto. Vaativammassa tehtävässä työskentelevien henkilöiden suositellaan suorittavan APV2-tutkinto. FK suosittelee tutkinnon uusimista, mikäli tutkinnon suorittaja ei ole viiteen vuoteen toiminut tutkinnon kannalta relevanteissa työtehtävissä.

Vuoden 2016 toukokuun loppuun mennessä APV1-tutkinnon oli suorittanut 13024 henkilöä, joista 2381 henkilöä oli suorittanut lisäksi myös APV2-tutkinnon.

APV1- ja APV2-tutkinnon suorittaneiden määrät vuosilta 2000–2016

Sijoituspalvelututkinnot

Sijoitustutkintojen järjestämisestä vastaa APV-sijoituspalvelututkinnot Oy yhteistyössä Aalto EE:n kanssa. APV-sijoitustutkinnot Oy päivittää tutkintovaatimukset vuosittain ja asettaa ne julkisesti nähtäviksi. APV-sijoitustutkinnot Oy:n tutkintotyöryhmä ylläpitää ja vastaa tutkintojärjestelmän toiminnasta ja hyväksyy vuosittain päivitettävät tutkintovaatimukset. Tutkintotyöryhmän kokoonpano koostuu Aalto yliopiston, Aalto EE:n, Turun yliopiston, pankkien, varainhoitoyhtiöiden ja muiden merkittävien finanssialan instituutioiden sekä myös Finanssivalvonnan edustajista.

Tutkintovaatimukset laaditaan niin, että ne vastaavat jäsenyritysten toimintaa koskevaa lainsäädäntöä, muuta sääntelyä sekä toimintatapoja ja -periaatteita. Vaatimukset ovat monipuoliset ja pyrkivät kattamaan yleiskuvan sijoituspalvelualasta. Tutkinto sisältää perusteita kaikilta keskeisiltä osaamisalueilta kuten rahoituksesta, sijoituspalveluyrityksiä koskevasta lainsäädännöstä, markkinoiden toiminnasta, rahoitusinstrumenteista ja sijoitustoiminnan verotuksesta.

Sijoituspalvelututkinnon (APV1) ja Sijoitusneuvojan tutkinnon (APV2) rakenne:

1. Kansantalous ja rahoitusmarkkinat
2. Yritystalous
3. Sijoitustuotteet ja sijoittaminen
4. Sijoituspalveluiden tarjontaa koskeva sääntely ja yksityisoikeuden perusteet
5. Sijoittaja verotus sekä perhe- ja perintöoikeuden perusteet

Tutkinnon suorittaminen

Sijoituspalvelututkinnon (APV1) suorittamiseksi vaadittava tentti järjestetään neljästi vuodessa ja sijoitusneuvojan tutkinnon (APV2) tentti kahdesti vuodessa. Tentit järjestetään samanaikaisesti usealla eri paikkakunnalla ja arvostellaan periaatteella: ”Suoritus hyväksytty / Suoritusta ei hyväksytty”. Läpäisyprosentti on aina tenttikohtainen, mutta noudattaa karkeasti Gaussin-käyrää ja on siten noin 70 prosenttia. Tenttikysymykset ovat monivalintoja, oikein/väärin kysymyksiä sekä osin esseekirjoitustehtäviä/avoimia vastauksia.

Sijoituspalvelututkinnon (APV1) tentissä on vastattava vähintään 40 kysymykseen. Tähän lukemaan eivät sisälly avoimet kysymykset. Oikeasta vastauksesta saa 2 pistettä ja väärästä vastauksesta menettää yhden pisteen. Tentin läpäisemiseksi vaaditaan 50 pistettä.

Sijoitusneuvojan tutkinnon (APV2) tentissä on vastattava vähintään 34 kysymykseen. Tähän lukemaan eivät sisälly esseekysymykset. Arvostelu vastaa samaa mallia, kuin APV1-tutkinnon tentissä. Myös APV2-tutkinnon läpäisemiseksi vaaditaan 50 pistettä. Tentin suorittaja voi hakea muutosta ja vaatia oikean vastauksen perusteluita tutkintotyöryhmältä kaksivaiheisen menettelyn kautta. Sijoitusneuvojan tutkinto (APV2) voidaan korvata tutkintotyöryhmän hyväksymällä APV2:ta vastaavalla koti- tai ulkomaisella tutkinnolla, kuten CEFA/CIIA tai CFA:lla. Tutkintoihin liittyvä koulutus on ulkoistettu vapaalle kilpailulle ja sitä tarjoavat muun muassa Markkinointi-instituutti ja NASDAQ verkkokoulutuksen muodossa.

RUOTSI

Organisaatio

SwedSec Licensiering AB on Ruotsissa APV-sijoitustutkinnot Oy:tä vastaava organisaatio, joka on Svenska Fondhandlareföreningens (Swedish Securities Dealers Association) eli Arvopaperivälittäjien yhdistyksen omistama tytäryhtiö. SwedSec perustettiin vuonna 2001 tuottamaan puolueettomia tutkintoja lisensioitujen yritysten henkilöstön taitotason varmistamiseksi. Fondhandlareföreningen on vastuussa muun muassa arvopaperivälittäjien lisensioimisesta. Tällaisia lisensioitavia yrityksiä ovat muun muassa pankit, rahastoyhtiöt, vakuutusyhtiöt ja Ruotsissa toimivat ulkomaiset vastaavat yritykset.

Fondhandlareföreningen perustettiin vuonna 1908 edustamaan pankkien ja muiden sijoitusalan ammattilaisten etuja osakemarkkinoilla. Vuonna 2015 sillä oli kaksikymmentähdeksän jäsenorganisaatiota. Fondhandlareföreningen on missioltaan ja rakenteeltaan verrattavissa Finanssialan Keskusliittoon. Tarvittaessa se kehittää itsesääntelyä, toimialojen ohjeistusta ja standardeja tehokkaan ja yhtenäisen markkinan luomiseksi. Kuten Suomessa myös Ruotsissa tarkoituksena on sijoitustutkintojen avulla ylläpitää Ruotsin arvopaperimarkkinoiden uskottavuutta.

Fondhandlareföreningenin tavoitteena on lisensoida arvopaperimarkkinoilla toimivien ja Ruotsin rahoitusvalvonnan valvomien yritysten työntekijät, jotka toimivat vaativissa työtehtävissä. Tällaisia työtehtäviä ovat esimerkiksi sijoitusneuvojat, arvopaperinvälittäjät, yritysten keskijohto, analyytikot, sisäisen valvonnan henkilöstö ja erilaiset riskien hallinnan ammattilaiset. Lisensioitavien henkilöiden työtehtävät ovat luonteeltaan sellaisia, että em. henkilöiden tekemillä päätöksillä on merkittävä vaikutus asiakkaan talouteen.

Sijoituspalvelututkinnot

Vuodesta 2001 aina vuoteen 2013 asti SwedSecillä oli käytössään vain yksi tutkinto kaikille alan työtehtäville. Vuonna 2013 otettiin käyttöön sijoitusneuvojille tarkoitettu tutkinto ja vuonna 2014 asiantuntijoille, kuten meklareille, varainhoitajille ja analyytikoille tarkoitettu tutkinto sekä yritysten johdolle ja tukitoimintojen henkilöstölle tarkoitettu tutkinto.

Ruotsissa on käytössä seuraavat sijoitustutkinnot:

- Sijoitus- ja vakuutusneuvojille suunnattu tutkinto
- Asiantuntijoille, kuten analyytikoille, meklareille ja varainhoitajille suunnattu tutkinto
- Johdolle ja valvontaa suorittavalle henkilöstölle suunnattu tutkinto

Osaamisvaatimukset ovat jaettu osa-alueisiin, alakohtiin ja väliraportteihin, minkä lisäksi sijoituspalvelututkintojen kysymykset ovat jaettu kolmelle eri kognitiiviselle vaikeustasolle. Käytössä olevat kognitiiviset tasot:

Taso	Määritelmä
Recall (R) Muistaminen	Tutkinnon suorittajan tulee tunnistaa ja muistaa konsepteja, määritelmiä ja faktoja.
Comprehend (C) Ymmärtäminen	Tutkinnon suorittajan tulee ymmärtää ja kyetä selittämään erilaisia suhteita ja asiayhteyksiä.
Apply (A) Soveltaminen	Tutkinnon suorittajan tulee pystyä soveltamaan oppimaansa tietoa esimerkiksi kaavoja, sääntöjä ja metodeita.

Jokaisen tarkastuspisteen kohdalla on merkintä (R, C tai A) kysymyksen kognitiivisesta tasosta. Jos esimerkiksi tarkastuspiste on merkitty kirjaimella A (Apply), oletetaan, että tutkinnon suorittaja pystyy ymmärtämään asian, selittämään sen ja tunnistamaan sen. Tarkastuspiste voi olla merkattu useammalla kuin yhdellä merkinnällä, jolloin se sisältää elementtejä kaikista merkityiltä kognitiivisilta tasoilta.

Sijoitus- ja vakuutusneuvojille suunnatun tutkinnon sisältö

Sisältövaatimukset on jaettu neljään laajempaan osa-alueeseen:

1. Tuotteet ja asiakkaiden transaktiot
2. Talousteoria ja finanssioppi
3. Etiikka, säännöt ja sääntely
4. Eläkkeet ja vakuutukset

Sijoitusneuvojan lisenssin saamiseksi suoritettava koe koostuu jokaisen osa-alueen 25 peruskysymyksestä. Koe sisältää siten yhteensä 100 kysymystä. Jokainen koekysymys on läpäissyt faktojen, oikeaoppisuuden ja kieliopillisen laaduntarkastuksen. Lisäksi jokainen kysymys on testattu ja analysoitu tilastotieteellisiä keinoja hyödyntäen. Tämä on mahdollistettu sisällyttämällä viisi ei-hyväksyttyä kysymystä jokaisesta osa-alueesta, joiden vastaukset eivät vaikuta lopulliseen tulokseen. Tällöin kokeen suorittajat eivät vastauksellaan vaikuta omaan lopputulokseensa, vaan tilastotieteelliseen analyysiin. Vastaajat eivät voi tietää mikä kysymyksistä on tilastotieteellistä analyysiä varten ja mikä vaikuttaa varsinaiseen koetulokseen. Tämän vuoksi kokeen suorittaja vastaa kaiken kaikkiaan 120 kysymykseen, joista 100 otetaan huomioon varsinaisessa lopputuloksessa. Testin läpäisemiseksi on vastattava oikein 70 prosenttiin kaikista kysymyksistä ja vähintään 60 prosenttiin jokaisen osa-alueen kysymyksistä.

Ruotsin SwedSec Lisenciering AB ja Suomen APV-sijoitustutkinnot Oy ovat sopineet, että ruotsalainen sijoitusneuvojan tutkinto vastaa suomalaista sijoituspalvelututkintoa (APV1) ja vastaavasti APV1 vastaa ruotsalaista sijoitusneuvojan tutkintoa, mikä helpottaa sijoitusneuvojien liikkumista ja työskentelyä maiden välillä.

Sijoitusasiantuntijoille suunnatun tutkinnon sisältö:

Lisenssin haltijan tulee hallita konsepteja, määritelmiä ja erilaisten sijoitusinstrumenttien rakenteita:

1. Sijoitusinstrumentit, markkinat ja kaupankäynti
2. Taloustieteelliset analyysit
3. Etiikka, säännöt ja sääntely

Sijoitusasiantuntijan lisenssin saamiseksi suoritettava koe koostuu jokaisen osa-alueen 30 peruskysymyksestä. Koe sisältää siten yhteensä 90 kysymystä. Jokainen koekysymys on läpäissyt faktojen, oikeaoppisuuden ja kieliopillisen laaduntarkastuksen. Lisäksi jokainen kysymys on testattu ja analysoitu tilastotieteellisiä keinoja hyödyntäen. Tämä mahdollistetaan sisällyttämällä viisi ei-hyväksyttyä kysymystä jokaisesta osa-alueesta, joiden vastaukset eivät vaikuta lopulliseen tulokseen. Tällöin kokeen suorittajat eivät vastauksellaan vaikuta omaan lopputulokseensa, vaan tilastotieteelliseen analyysiin. Vastaajat eivät voi tietää mikä kysymyksistä on tilastotieteellistä analyysiä varten ja mikä vaikuttaa varsinaiseen koetulokseen. Tämän vuoksi kokeen suorittaja vastaa kaiken kaikkiaan 105 kysymykseen, joista 90 otetaan huomioon varsinaisessa lopputuloksessa. Testin läpäisemiseksi on vastattava oikein 70 prosenttiin kaikista kysymyksistä ja vähintään 60 prosenttiin jokaisen osa-alueen kysymyksistä.

Liikkeenjohdolle ja tukitoiminnoille suunnatun tutkinnon sisältö:

1. Hallinto ja sisäinen valvonta
2. Finanssitalous, riskien hallinta ja pääoma tarpeet
3. Osakemarkkinoiden säännöt ja sääntely

Tutkinnon kysymysten määrä, rakenne ja arvostelu vastaavat sijoitusasiantuntijoille suunnattua koetta.

Rangaistukset

SwedSecissä toimii lautakunta, joka päättää väärinkäytöksistä aiheutuvista sanktioista. Lisenssin/tutkinnon haltijoille sanktiot voivat olla:

1. Huomautus
2. Varoitus
3. Väliaikainen lisenssin kumoaminen tai
4. Pysyvä lisenssin kumoaminen

SwedSecin kurinpitolautakunta voi kumota lisenssin, mikäli sen haltija rikkoo SwedSecin sääntöjä ja määräyksiä tai on muuten vakavasti laiminlyönyt velvollisuuksiaan hänelle osoitetussa työtehtävissä.

Yrityksille on käytössä kaksi erilaista rangaistusmenetelmää:

1. Sakkorangaistus
2. Poissulkeminen

SwedSecin hallitus päättää milloin ja minkä suuruisia sakkoja yrityksen tulee maksaa rikkomuksistaan. Jos yhteistyöyritys on vakavasti toiminnallaan rikkonut yhteisiä sopimusehtoja voi SwedSecin hallitus päättää yhteistyösopimuksen kumoamisesta (exclusion).

Suorittamisen edellytykset

Tutkinnon saamiseksi työntekijän tulee:

- olla SwedSecin lisensioiman yrityksen työntekijä
- olla työtehtävässä, joka edellyttää lisenssin hankkimista
- suorittaa lisenssin vaatima testi hyväksytysti
- suostua noudattamaan SwedSecin ohjeita ja sääntöjä
- hyväksyä omien henkilökohtaisten tietojen käyttö muun muassa Swedsecin rekisterissä.

Edellä mainittujen ehtojen lisäksi tutkinnon haltian tulee suorittaa vuosittainen koe tutkinnon ylläpitämiseksi. Ylläpitokokeen sisällöstä päättää SwedSecissä toimiva arvostelulautakunta. Arvostelulautakunta on vastuussa siitä, että tutkinnon varsinainen koe ja ylläpitokoe vastaavat markkinoiden kehitystä ja lainsäädännön ja sääntelyn muutoksia.

NORJA

Organisaatio

Norjassa finanssialan valvonnasta on vastuussa Finanstilsynet (Financial Supervisory Authority of Norway) Finanstilsynet toimii itsenäisenä regulaattorina ja pohjaa toimintansa parlamentin ja Norjan valtiovarainministeriön säätämiin lakeihin ja päätöksiin sekä kansainvälisiin standardeihin, jotka koskevat rahoitusalan sääntelyä ja valvontaa. Valvomalla markkinoita ja yrityksiä Finanstilsynet pyrkii varmistamaan markkinoiden vakauden ja ylläpitämään luottamusta. Valvottavia yrityksiä ovat muun muassa pankit, sijoituspalvelusyritykset ja -instituutiot, asuntolainayritykset, vakuutusyhtiöt, eläkerahastot, rahoitusyhtiöt, osakerahastot ja osakemarkkinat, asunnonvälitys, perintäyhtiöt ja ulkoiset kirjanpitäjät ja tilintarkastajat.

Norjan Arvopaperivälittäjien yhdistys eli The Norwegian Securities Dealers Association (NSDA) on finanssialan kansallista etuja edustava organisaatio. NSDA syntyi the Norwegian Stock Exchange Broker Associationin ja Norwegian National Stockbrokers Associationin yhdistyessä vuonna 1978 ja on yksi Norjan vanhimmista ”trade”-organisaatioista. Organisaation vision mukaisesti NSDA näkee finanssialalla toimivien yritysten olevan tuottoa tekeviä yrityksiä, jotka toimivat kilpailun vallitessa siten, että toimintatavat luovat kunnioitusta ja luottamusta asiakkaiden ja viranomaisten keskuudessa. Visiota tukevat organisaation arvot, joita ovat rehellisyys (integrity), ammattitaitoisuus (professionalism) ja laatu (quality).

Sijoituspalvelutkinnot

Norjassa on käytössä kaksi finanssialalle suunnattua auktorisointia:

- The accreditation scheme for sellers and advisers in non life insurance (GOS)
- The Authorisation scheme for financial advisers (AFR)

Sijoituspalveluihin suunnattu the Authorisation scheme for Financial Advisers (AFR) on Finance Norwayn ja Norwegian Fund and Asset Management Associationin omistama ja The Finance Industry Authorisation schemes (FinAut) toteuttama järjestelmä. Tämän kansallisen auktorisointiohjelman tarkoituksena on hyödyttää finanssisektoria ja finanssipalveluiden asiakkaita varmistamalla ja korottamalla korkeita standardeja osaamiselle ja eettisille toimintatavoille. FinAut:n tehtävänä on muun muassa huolehtia akreditoinnin sisällöstä ja päivittää sitä vastaamaan nykyhetken vaatimuksia. Organisaation mukaan jokaisen asiakkaan tulisi saada pätevää, luotettavaa ja yhdenmukaista neuvontaa sertifioidulta sijoitusneuvojalta.

Auktorisoinnin tarvitsevat sekä sijoituspalveluita antavat henkilöt, että johtotehtävissä työskentelevät henkilöt. Puhtaasti hallinnollisissa tehtävissä olevat työntekijät eivät tarvitse auktorisointia. Yritykset päättävät itse, kuka luetaan sijoitusneuvontaa antavaksi henkilöksi, jolloin tämän tulee saada tehtävään auktorisointi.

Tutkinnon suorittaminen

Auktorisoinnin suorittaminen edellyttää kirjallisen tentin suorittamista hyväksytysti. Tentti sisältää kuusi osa-aluetta, simuloitun eettisyys-testin ja laajan käytännön osaamista mittaavan testin. Osaamista mitattavan testin tarkoituksena on vakuuttua kokelaan kyvystä antaa laadukasta sijoitusneuvontaa käytännössä. Simuloitua testiä taas kutsutaan myös nimellä ”The Conversation”. Tähän eettiseen testiin sisältyy useita vaatimuksia, kuten eettisten ongelmien tunnistaminen ja niiden esiin nostaminen. Auktorisoinnille on lisäksi vaatimuksena yli vuoden työkokemus asianomaisissa tehtävissä. Materiaalien perusteella Norjan sijoitusneuvojantutkinnossa keskitytään eettisyyteen ja vaaditun tiedon soveltamiseen käytännössä.

Teoreettisen tentin sisältö:

1. Henkilökohtainen talous
2. Macrotaloustiede
3. Finanssimarkkinoiden toiminta
4. Tuoteryhmät
5. Sääntely

Kandidaattien tulee edellä mainittujen osa-alueiden lisäksi suorittaa hyväksytysti kaikille FinAut:n järjestämille schemes yhteiset osa-alueet:

1. Etiikka ja hyvä neuvontatapa
2. Sääntely

Auktorisoinnin saatuaan kokelaan tulee suorittaa vuosittainen AFR:n mukainen jatkuvan oppimisen opintosuunnitelman mukaisesti. Instituutioiden, kuten pankkien, sijoitusyhtiöiden ja rahastojen tulisi varmistaa työntekijöidensä osaaminen auktorisoinnilla.

TANSKA

Organisaatio

Danish Securities Dealers Association (DSDA) eli Børsmæglerforeningen on Tanskan vuonna 1987 perustettu arvopaperivälittäjäyhdistys, jonka tehtävät koskevat pääsääntöisesti arvopaperimarkkinoita ja niiden toimintaan liittyviä asioita. DSDA:n tarkoituksena on muun muassa edistää Tanskan arvopaperimarkkinoiden positiivista kehitystä huolehtimalla jäsenorganisaatioidensa yhteisestä edusta. Yhdistys ajaa arvopaperinvälittäjien etuja tuomalla esille heidän taloudellisia intressejään ja asiantuntiuuttaan hallitukselle, eduskunnalle ja muulle julkiselle vallalle ja on myös mukana vaikuttamassa kansallisen tason lisäksi, myös kansainvälisellä tasolla osana eri organisaatioita.

Sijoitusalan ammattilaisen tutkinto

Tanskassa DSDA on panostanut enemmän arvopaperivälittäjien kuin sijoituspalvelua tarjoavien henkilöiden sertifoointiin. Tutkinnon suorittamiseksi on käytävä DSDA:n Certification Course.

Tanskassa arvopaperivälittäjänä toimiminen edellyttää DSDA:n sertifoinnin kautta saatavan lisenssin suorittamista. DSDA:n jäsenyritysten uudet työntekijät, jotka toimivat yrityslainamarkkinoilla tai muutoin pääomamarkkinoilla ovat velvoitettuja suorittamaan lisenssin. Tällaisia työtehtäviä ovat sijoitustuotteiden myynnin parissa työskentelevät henkilöt, välittäjät ja analyytikot. Uusilla työntekijöillä tarkoitetaan 1.1.2005 palkattuja henkilöitä, joiden edelliset työtehtävät eivät ole vaatineet sertifoointia.

Tutkinnon suorittaminen edellyttää Tanskan arvopaperimarkkinalain ja Euroopan Unionin sääntelyn hyvää tuntemusta. Sertifoointikurssin sisältö koostuu seuraavista osa-alueista:

1. Markkinoiden väärinkäyttö
2. Markkinapaikat ja niiden regulaatio
3. Sijoittajansuoja
4. Sijoitusanalyysit
5. Rahanpesu
6. Hyvä liiketapa ja riskien tunnistaminen
7. DSDA:n antamat suositukset investointipankkien välisten eturistiriitojen välttämiseksi

Tutkinnon suorittaminen

Osallistuminen yhden päivän mittaiselle sertifoointikurssille on vapaavalintaista. Ennen kurssin alkamista suorittajat saavat opiskelumateriaalit, jotka käsittelevät kaikkia kurssin sisällön osa-alueita. Kurssin materiaalit ja opetus ovat saatavissa vain Tanskaksi, mutta tentin voi suorittaa joko Tanskaksi tai Englanniksi. Lopputentin suorittamisesta hyväksytysti seuraa sertifoointi arvopaperivälittäjäksi.

SAKSA

Organisaatio

Saksan rahoitusmarkkinoita valvoo ja sääntelee organisaatio/regulaattori nimeltä Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (BaFin). Se valvoo noin 2700 pankkia, 800 sijoitusinstituutiota ja yli 700 vakuutusinstituutiota. BaFin muodostui kolmen valvontaviranomaisen fuusioituessa vuonna 2002 uuden Financial Services and Integration -lain käyttöönottamisen myötä. Fuusion tarkoituksena oli integroida kaikki rahoitusalan säänteleminen yhdelle organisaatiolle, mahdollistaen entistä läpinäkyvämmän ja hallittavamman toiminnan ja varmistaen kaikkien osa-alueiden regulaation.

Vuonna 2003 Saksan Banking (KWG) lakia muutettiin siten, että BaFin sai vastuulleen rahoitusalan instituutioiden luottokelpoisuuden valvomisen lisäksi myös yksityiskohtaisen informaation keräämisen samaisilta instituutioilta. Tarkoituksena oli kasvattaa kuluttajansuojaa ja rahoitusalan mainetta. BaFinin palveluksessa työskentelee noin 2100 työntekijää ja toiminta rahoitetaan kokonaisuudessaan valvottavilta instituutioilta ja yrityksiltä kerättävillä maksuilla. Arvopaperimarkkinoilla BaFinin rooli on suojella sekä kuluttajien että instituutioiden etuja.

Vuoden 2003 syyskuussa BaFin otti käyttöön lisenssivaatimukset tai ennemminkin suositukset sekä luonnollisille henkilöille, että yrityksille, jotka tarjoavat pankki- tai sijoituspalveluita Saksassa. Suositukset (the Circular) erottelevat sijoituspalveluiden tarjoamisen ”direct” tai ”target-oriented way” ja passiiviseen tapaan, joista vain ensimmäiseen tarvitaan lisensointi. Tämän linjauksen ansiosta Saksassa voi toimia lisensoimaton sijoitusinstituutio, jos kyseisellä organisaatiolla ei ole varsinaisia asiakkaita Saksassa.

Varsinaista sijoitusasiantuntijoille suunnattua tutkintoa ei tällä hetkellä ole Saksassa käytössä. Kuten monissa muissa Euroopan maissa, joissa ei ole valtion velvoittamaa finanssialan työntekijöihin kohdistettua itsesääntelyä, myös Saksassa yksityiset lisensointiyrietykset ovat tärkeä osa markkinoita. Lisensointi voi hyödyttää työntekijää, mutta varsinaista lain velvoittamaa pakotetta ei sen suorittamiselle tai sen vaatimiselle ole pois lukien pankin johtotehtävät, joihin vaaditaan BaFinin myöntämä virallinen hyväksyntä.

Organisaatio

Italiassa on käytössä yksi erillinen tutkinto henkilöille, jotka myyvät sijoitusinformaatiota. Tutkintoa kutsutaan nimellä ”Promotore finanziario”. Sen suorittajat työskentelevät yleensä pankeissa tai investointiyrityksissä eri vaativuusasteen työtehtävissä. Tutkinnon suorittajan kohderyhmää ovat kuluttajat ja yleensä he toimivat ”off-premises offer”-työtehtävien parissa, edustaen pankin tai jonkin muun investointiyhtiön etua. Tutkinnon suorittaneen sijoituspalveluasiantuntijan tulisi pystyä arvioimaan markkinoiden epävarmuustekijöitä ja ohjaamaan varovaisesti ja määrätietoisesti sijoittajan valintoja rationaaliseen suuntaan. Merkittävä osa italialaisten säästöistä kulkee sijoituspalveluneuvojen kautta.

Italian sijoituspalvelututkinnoista vastaa organisaatio nimeltä APF (Organismo per la tenuta dell’albo dei Promotori Finanziari), jota kutsutaan pian nimellä OCF (Organismo di vigilanza e tenuta dell’albo unico dei Consulenti Finanziari). APF on tuottoa tavoittelematon organisaatio, joka on lain voimalla velvoitettu ylläpitämään sijoituspalvelututkintojen tutkintorekisteriä. APF:n toiminnan organisoimisesta ja johtamisesta vastaavat tällä hetkellä eri organisaatiot kuten ABI (Italian Banking Association), ANASF (National Association of Financial Advisors) ja ASSORETI (National Association of the Company Distribution of Financial Products and Investment Services).

APF:llä on lain oikeuttama vapaus määrittellä oma organisaationsa ja autonomia päättää rahataloudellisista asioistaan. AFP toimii kuitenkin Italian virallisen finanssialan regulaattorin, Consobin (Comissione Nazionale per le Società e la Borsa), valvonnassa. Consobin tavoitteena on valvoa finanssialan läpinäkyvyyttä ja markkinoilla toimivien henkilöiden tai instituutioiden käyttäytymistä; varmistaa julkisten yhtiöiden informaation tarkkuutta ja muut markkinoiden valvomiseen liittyvät tehtävät.

Italian sijoituspalvelututkinto perustuu alun perin Italian lakiin vuodelta 1991. Tarkemmin sijoitusneuvojan rooli on määritelty tällä hetkellä laissa vuodelta 1998. Sen mukaan Sijoitusneuvoja on yksityinen henkilö, joka voi toimia Direktiivin 2004/39 EC mukaisessa sidonnaisasiamiehen (tied agent) roolissa. Tämän säädöksen mukaisesti, sijoituspalveluneuvoja on ainut henkilö, joka voi markkinoida ja jaella sijoitustuotteita ja -palveluita Italian investointi-instituutioissa.

Promotore finanziario -lisenssin saamiseksi, täytyy suorittajan läpäistä tutkinnon oma koe hyväksytysti, suostua noudattamaan eettisesti oikeaoppisia toimintatapoja ja noudattaa Consobin regulaatiovaatimuksia (Consob Regulation on Intermediaries). Vain henkilöt, jotka täyttävät kaikki vaatimukset, pääsevät APF:n hallinnoimaan rekisteriin.

Sijoituspalvelututkinto

Rekisteröity sijoituspalveluneuvoja on ainut henkilö Italiassa, jolla on valtuutus myydä sijoitusinformaatiota tai -instrumentteja. Henkilön tarkoituksena on selittää asiakkaalle eriaistiset riskit, joita tuotteisiin sisältyy ja varmistua siitä, että tuotteet ovat asiakkaan tarpeisiin sopivia. Asiakkaan profiili voi olla kuluttaja-asiakas tai ammattilaisen-profiili.

Rekisteriin pääsevät seuraavat henkilöt:

1. Meklarit, jotka ovat rekisteröitynä erilliseen Talouden ja finanssialan ministeriön yllä pitämään rekisteriin.
2. Välittäjät
3. Pankkivirkailijat, jotka ovat vastuussa yhdestä lain mukaisesta investointipalvelusta tai -toiminnasta tai henkilö on ollut vastuussa pankin investointi-instrumenttien mainonnasta tai sijoitustoiminnan valvomisesta tai sisäisestä valvonnasta.
4. Sijoitusinstituutioissa toimivat henkilöt, jotka ovat toimineet vähintään yhdessä lain tarkoittamassa työtehtävässä tai toimineet vastaavanlaisissa muissa työtehtävissä.

Edellä mainituista henkilöistä numero 3 ja 4 voivat toimia sijoituspalveluneuvojina ilman tutkinnon suorittamista, mikäli heillä on vähintään kolmen vuoden työkokemus APF:n hyväksymistä työtehtävistä. APF arvioi hakijan ammattitaidon ja päättää hyväksyykö tämän rekisteriin.

Sijoituspalveluneuvojan tutkinto on pysyvä. Oikeuden tutkintoon voi kuitenkin menettää, mikäli tutkinnon haltia ei suorita vuosittaista jäsenyysmaksua tai käyttäytyy sääntöjen vastaisesti. Vuonna 2012 Italiassa oli 33032 rekisteröityä sijoitusalan ammattilaista. Vuonna 2012 vain pientä osaa (0,25 %) näistä ammattilaisista jouduttiin ojentamaan rangaistuksilla.

Tutkinnon suorittajan tulee myös osallistua CPD-ohjelmaan (Continuous Professional Development) ja maksaa tutkinnosta koituvat kulut. On kuitenkin odotettavaa, että mikäli suorittaja on työsuhteessa, työnantaja osallistuu kulujen maksamiseen.

Tutkinnon suorittaminen

Tutkinnon suorittamiseksi vaadittava koe suoritetaan elektronisesti tablet-laitteen avulla. Kokeen kesto on 85 minuuttia ja se koostuu yhteensä kuudestakymmenestä monivalintakysymyksestä. Jokaisessa monivalintakysymyksessä on neljä vaihtoehtoa ja oikeasta vastauksesta saa 2 pistettä.

- a) Talousmatematiikka ja alan käsitteet; taloussuunnittelu ja käyttäytymiseen perustuva taloustiede. (24 kysymystä)
- b) Rahoitusmarkkinalaki/Arvopaperimarkkinalaki ja välimiehiä ja sijoituspalveluneuvojia koskeva sääntely. (19 kysymystä)
- c) Rahoitusmarkkinoihin liittyvät verolait ja niihin liittyvät käsitteet. (6 kysymystä)
- d) Yksityis- ja kauppaoikeuden keskeiset käsitteet. (5 kysymystä)
- e) Eläkelakiin ja vakuutuslakiin liittyvät käsitteet. (6 kysymystä)

Maksimipistemäärä on 100 ja alin hyväksytty pistemäärä hyväksytyn tuloksen saamiseksi on 80/100.

ITÄVALTA

Organisaatio

Itävallassa on voimassa investointipalveluita sääntelevä Securities Supervision Act eli Wertpapieraufsichtsgesetz (WAG) niminen arvopaperimarkkinalaki. Lakia sovelletaan kaikkiin finanssialan palveluihin, kuten koko pankkisektoriin, sisältäen investointineuvonnan, investointien hallinnoimisen ja arvopaperikaupan. Lain nimi on osin harhaanjohtava, sillä sen vaikutuspiiri ulottuu arvopaperikaupan lisäksi kaikkiin tavallisiin sijoituskohteisiin, pois lukien asuntokaupan. Markkinoiden valvomisesta vastaa Federal Securities Supervisory Authority (Bundes-Wertpapieraufsicht) eli BWA. Sen tehtäviin kuuluu muun muassa sisäpiirikaupan estäminen, sijoittajien etujen valvominen varmistamalla finanssialan ammattitaitoisuus ja uusien lisenssien myöntäminen yrityksille.

Kolme markkinoita valvovaa instituutiota:

- Federal Ministry of Finance (BMF)
- Oesterreichische Nationalbank (OeNB)
- Financial Market Authority (FMA)

Financial Market Authority (FMA) perustettiin vuonna 2002 yhdistäen kaiken finanssialan valvonnan saman katon alle. Tavoitteena oli tuolloin pyrkiä eroon tuotelähtöisestä sääntelystä ja muodostaa uudenlainen integroitu valvonta, joka kvalitatiivisin keinoin arvioi riskejä koko Itävallan rahoitusmarkkinoilla. Sen valvonnan alle kuuluu nykyisin muun muassa pankit, vakuutusyhtiöt, eläkeyhtiöt, rahastoyhtiöt, sijoitusneuvontayritykset ja talouden monialayhtiöt.

FMA:lla on oikeus asettaa uusia sitovia standardeja, kuten regulaatioita ja päätöksiä. Sen valta ulottuu myös sanktioiden antamiseen aina toimiluvan peruuttamisesta yksittäisten johtotehtävissä työskentelevien henkilöiden erottamiseen.

Itävallassa ei ole käytössä varsinaista luonnollisille henkilöille suunnattua sijoituspalvelututkintoa, vaan toiminta perustuu lähinnä organisaatioiden ja instituutioiden sääntelyyn ja itsesääntelyyn.

IRLANTI

Organisaatio

Vuonna 2011 Irlannin keskuspankki otti käyttöön minimivaatimukset (Minimum Competency Code, MCC), jotka kohdistuvat finanssialan sääntelyn alla olevien yritysten työntekijöihin. Säänneltäviä yrityksiä ovat merkittävät finanssialan instituutiot kuten luotto- ja vakuutusyhtiöt ja erilaisia finanssialan palveluita ja tuotteita tarjoavat yritykset. Minimivaatimusten tavoitteena on varmistaa asiakkaiden saaman palvelun laatu ja työntekijöiden ammattitason taso. Työkokemuksen tuoman osaamisen hyväksyminen (Grandfathering) oli käytössä Irlannissa vielä noin 8 vuotta sitten, mutta nykyisin sääntelyä koskevissa tehtävissä työskenteleminen edellyttää vaadittavan henkilön sertifiointia.

Minivaatimukset koskevat sijoitusinstrumenttien osalta:

1. Neuvoa antavia työntekijöitä;
2. Työntekijöitä, jotka uudelleen järjestelivät lainoja, tarjoavat vakuutuksia tai muita sijoitusinstrumentteja;
3. Tiettyjen liiketoiminnan alueiden vastuuhenkilöitä
 - a. Neuvoa antavien ja muita sijoitusinstrumentteja tarjoavien työntekijöiden esimiehet
 - b. Asiakkaan ja sijoitusneuvojan välisiä ristiriitoja käsittelevät työntekijät

Irlannissa on käytössä keskuspankin määrittelemät vaatimustasot eri työtehtäviin liittyville koulutuksille. Tutkinnot vaihtelevat suuntautuen aina asiakaspalvelutehtävistä ylempään johdon tehtäviin, eritasoisin pankkiirin työtehtäviin ja muihin finanssialan merkittäviin työtehtäviin. Koulutuksia voi toteuttaa jokainen Irlannin keskuspankin vaatimukset täyttävä koulutusorganisaatio. Irlannin keskuspankki on listannut sivuillaan kaikki eri tasoille hyväksytyt tutkinnot.¹

Esimerkiksi The Institute of Banking tarjoaa seuraavanlaisia koulutuksia: Sijoitusasiantuntijan- (Qualified Financial Adviser, QFA), Sijoitusneuvojan (Accredited Product Adviser, APA), Arvopaperinvälittäjän- (Registered Stockbroker), Pankkiirin- (Chartered Banker) ja Sisäisen tarkastuksen-tutkinto (Licentiate of the Association of Compliance Officers in Ireland, LCOI).

Lisensioidun talousneuvojan tutkinto (QFA) sisältää kuusi eri osa-alueille erikoistunutta koulutusta, kun taas Lisensioidun sijoitusneuvojan tutkinto (APA) tarkoittaa erikoistumista yhdelle näistä kuudesta osa-alueesta. Erillinen tutkinto on myös arvopaperinvälittäjille ja johtotehtävissä työskenteleville henkilöille. Kaikki tutkinnot sisältävät käytännön opiskelemista, teoriaa ja online-tehtäviä, niin luentoja, kuin työryhmienkin muodossa. Tutkinnon säilyttämiseksi haltijan täytyy suorittaa viisitoista tuntia CPD (Continuing Professional Development) opintoja vuosittain. CPD koulutuksen tarkoituksena on ylläpitää ammattitaitoa ja lisätä ymmärrystä ajankohtaisia työtehtäviä koskevia asioita kohtaan.

Irlannin The Institute of Bankingin mukaan 70 prosenttia heidän asiakkaistaan olettaa pankissa työskentelevien henkilön olevan alalleen ja tehtäviinsä sertifioitu.

¹ <http://www.centralbank.ie/regulation/processes/minimum-competency/Pages/qualifications.aspx>.

Sijoituspalvelututkinto

Irlannissa tutkintoa kutsutaan nimellä Professional Diploma in Financial Advice (QFA) ja sen suoritettua tutkinnon haltijan tulisi pystyä

- antamaan ammattitaitoista sijoitusneuvontaa asiakkailensa, tarjolla oleviin velkarahoitusvaihtoehtoihin, niihin liittyviin prosesseihin ja niistä asiakkaalle koituviin kustannuksiin liittyen;
- keskustelemaan eläkerahoitukseen liittyvistä tarpeista, kertomaan erilaisesta vaihtoehdoista ja niihin liittyvästä sääntelystä ja rajoituksista;
- kuvailemaan oleellista sääntelyä ja sen vaikutusta taloudellisten palveluiden ympäristöön;
- perustelevaan asiakkaiden erilaisia investointitarpeita ja näiden tarpeiden esiintymisestä aiheutuvia ongelmia;
- tarjoamaan ammattitaitoista henkivakuutusneuvontaa asiakkaalle, ottaen asiakkaan tarpeet ja mahdolliset tulevat päätökset huomioon; sekä
- käyttämään analyttisiä kykyjään antaessaan suosituksia taloudelliseen suunnitteluun liittyen.

Tutkinnon sisältö:

• Regulaatio	NFQ Taso 7, 5 (ECTS)
• Henkivakuutus	NFQ Taso 7, 5 (ECTS)
• Lainat	NQF Taso 7, 5 (ECTS)
• Sijoitukset	NQF Taso 7, 5 (ECTS)
• Eläkkeet	NQF Taso 7, 5 (ECTS)
• Taloudellinen suunnitteleminen	NQF Taso 7, 5 (ECTS)
•	

Tutkinnon suorittaminen

Esimerkiksi QFA:n suorittamiseksi opiskeleminen suoritetaan etätyöskentelynä online-palvelun kautta. Jokaisesta osa-alueesta järjestetään kaksi tuntia kestävä tentti lukukauden päätteeksi. Tutkinnon suorittajan tulee vastata oikein 40 prosenttiin jokaisen osa-alueen kysymyksistä suorittaakseen tutkinnon hyväksytysti.

Regulaatio-, henkivakuutus-, velka-, investointi- ja eläke-osa-alueen tentti muodostuu sadasta monivalintakysymyksestä. Taloussuunnittelu-osa-alueen tentti sisältää kirjoitettavan case-työn ja essee-tyylisiä kysymyksiä.

VENÄJÄ

Organisaatio

Venäjällä sijoituspalveluihin liittyvä henkilökohtainen lisenssi vaaditaan arvopaperivälittäjiltä, meklareilta ja yksityisiltä sekä investointipankkiireilta. Näillä liiketoiminta-alueilla toimimiseksi vaaditaan myös instituutiolta lisenssi. Instituutiot voivat kuitenkin tarjota konsultointipalveluita ilman erillistä lisenssiä, mutta useilla konsultointipalveluita tarjoavista yrityksistä on kyseisille liiketoiminnan alueille oikeuttavat lisenssit hallussaan. Tutkinnoista vastaa Venäjän keskuspankki, joka tunnetaan nimellä Central Bank of Russian Federation.

Sijoituspalvelututkinnot

Lisensioitujen instituutioiden työntekijöistä tulee tietyn osan olla suorittanut sijoituspalveluasiantuntijan tutkinto (Financial Market Specialist), joka on suunnattu tietyille osaamisalueelle. Kyseisen tutkinnon suorittamiseksi tulee suorittaa sekä perustason että tietyille osaamisalueelle erikoistumisen tentti. Tarve lisenssille riippuu työtehtävistä. Esimerkiksi osaston johtaja, hänen varajäsenensä sekä kontrolleri tarvitsevat lisenssin jokaiselle osaston liiketoiminnan osa-alueelle. Koko instituution johtajan täytyy olla suorittanut yksi yrityksen liiketoiminnan osa-alueen lisensseistä.

Muita vaatimuksia sijoituspalveluasiantuntijan lisenssin saamiseksi ovat muun muassa rekisteröinti, korkeakoulututkinto ja työkokemus. Työkokemusvaatimus on kuitenkin työtehtävistä ja yrityksestä riippuvaisia. Tutkinnon suorittajien määrystä ei ole tarkkaa tilastollista tietoa.

Tutkinto on pysyvä, mutta se voidaan mitätöidä seurauksena sääntörikkomuksista/väärinkäytöksistä. Tutkintojen järjestämisestä vastaa Venäjän keskuspankin akreditoimat organisaatiot, sisältäen muun muassa arvopaperimarkkinoille osallistuvia itseään säänteleviä asiantuntijaorganisaatioita.

Tutkinnon suorittaminen

Erikoistumisalan tutkinnon tentti sisältää kysymyksiä, jotka testaavat henkilön asiantuntiuutta kyseisissä työtehtävissä. Tentti voidaan järjestää joko elektronisesti tai paperiversiona, riippuen tentin valvojaorganisaatiosta.

PUOLA

Organisaatio

Puolassa on tällä hetkellä meneillään iso uudistusprojekti, jonka tarkoituksena on kasvattaa ja ylläpitää eritasoisin työtehtäviin vaadittavaa ammattitaitoa lisensoinnin avulla. Uusi järjestelmä helpottaisi myös työvoiman liikkumista Euroopan alueella ja mahdollistaisi yhtenäisen osaamistason. Lisensoinnista huolehtisi kvalifioituneet organisaatiot ja opinnot suhteutettaisiin ECTS opintopistejärjestelmän mukaisesti. Projektista vastaa The Educational Research Institute (IBE). Uusi järjestelmä tehdään Euroopan Unionin European Qualifications Framework (EQF) mukaisesti, mikä tarkoittaa käytännössä oppimisvaatimusten lajittelemista kahdeksaan eri osaamisalueeseen. Tätä kutsutaan nimellä Polish Qualifications Framework (PQF).

Tutkinnoista vastaa Financial Supervision Commission, joka on Puolan finanssialan valvova viranomainen. Sen vastuulla on pankkien, rahoitusmarkkinoiden, vakuutusmarkkinoiden, eläkemarkkinoiden, konsernien ja muiden rahoitusalan instituutioiden valvonta. Kaikkien KNF:n tekemien valvontatoimenpiteiden tarkoituksena on varmistaa markkinoiden oikeaoppinen toiminta; kasvattaa stabiiliutta; turvallisuutta ja läpinäkyvyyttä; luottamusta markkinoihin ja varmistaa markkinoille osallistuvien osapuolten intressien suojeleminen.

Sijoituspalvelututkinnot

Tällä hetkellä Puolassa on kaksi sijoitusneuvojille suunnattua lisenssiä. Toinen lisensseistä on suunnattu enemmän institutionaalisten sijoittajien salkunhoitajalle ((portfolio managerille) tai sijoitusneuvojalle (investment advisorille) ja toinen meklareille (investment broker). Varsinaista rekisteriä lisenssin suorittajista ei ole käytössä, vaan vastuu jokaisen yksilön osaamisesta on yrityksellä itsellään.

Puolassa käytetään yleisesti myös EFPA:n (European Financial Planning Association) tutkintoja, joista lisää tietoa selvitystyön loppupuolella.

Puolan tutkinto käsittelee seuraavia asioita:

- Laki
- Laskentatoimi
- Rahoitusmarkkinat ja sijoitusinstrumentit
- Rahoitusmatematiikka
- Analyysi ja sijoitustuotteiden arvostaminen
- Yrityksien ja osakkeiden arvostaminen
- Sijoitusstrategiat
- Kaupankäynti ja OTC
- Etiikka ja markkinoiden väärinkäyttö

Tutkinnon suorittaminen

Tentti suoritetaan perinteisesti paperilla, koostuen monivalintakysymyksistä ja soveltavista tehtävistä.

HOLLANTI

Organisaatio

Hollannissa luotetaan markkinoiden itsesääntelyyn. Virallisia lisensointia ei ole käytössä asiantuntijoille, jotka tarjoavat finanssialan neuvonantopalveluita. Lisensointia ei vaadita myöskään muille työtehtäville. Järjestelmä perustuu työssä oppimiseen ja siksi asiantuntijoilta vaaditaan yleisesti kuuden kuukauden työkokemusta.

Lisenssien myöntämisestä huolehtii Hollannin auktoriteettien tunnustama, vuonna 1999 perustettu organisaatio nimeltään Dutch Security Institute (DSI). DSI:llä on muun muassa regulaattorin eli Financial Market Authorityn (AFM) tuki. Vaikka lisensoinnille ei ole lain määrittelemää vaatimusta, on noin puolet neuvonantopalveluissa työskentelevistä ja noin kolme neljäsosaa myynnin parissa työskentelevistä työntekijöistä suorittanut tutkinnon. Lisenssi on voimassa kolme vuotta ja uusiminen vaatii CDP tentin suorittamista.

DSI-lisenssin suorittaneita henkilöitä voidaan rankaista sääntörikkomuksista Code of Conductia vastaan. Henkilöt, jotka ovat suorittaneet DSI-lisenssin, voivat halutessaan tarkastaa rekisteristä yksityisten henkilöiden tai instituutioiden lisenssin voimassaolemisen.

Sijoituspalvelututkinto

Tentti sisältää tavallisesti aihealueita kuten verotusta, rahoitusmarkkinoiden toimintaa ja rahoitus instrumentteja, yrityslainsäädännön tuntemusta (corporate law), etiikkaa, integriityä ja ”soft skills and competences” koskevia aihealueita.

Tentti suoritetaan sekä digitaalisesti, että web-kameran välityksellä. Edellä mainittuja ”soft skills and competences” osa-aluetta mitataan juuri web-kameran avulla.

BELGIA

Organisaatio

Belgiassa jokaisen asiakkaalle sijoitusinformaatiota tai -neuvontaa tarjoavan henkilön tulee olla rekisteröitynyt Financial Services and Market Authority (FSMA) ylläpitämään rekisteriin. FSMA on itsehallinnollinen regulaattori, joka vuonna 2011 jatkoi Banking, Finance and Insurance Commission (CBFA) toimintaa ja jonka tarkoituksena on varmistaa ja ylläpitää asiakkaiden rehellistä ja tasa-arvoista kohtelua finanssialalla ja näin saavuttaa yleinen luottamus markkinoilla. Yksi FSMA:n tehtävistä on valvoa listattujen yritysten raportointia ja huolehtia, että kyseiset yritykset tarjoavat läpinäkyvää ja oikeaoppista informaatiota taloudellisesta tilastaan ja noudattavat yleisesti hyväksytyjä sääntöjä ja sääntelyä.

FSMA hallitsee yhdessä NBB:n (National Bank of Belgium) kanssa Belgian finanssialan valvontaa. Vuonna 2011 käyttöön otetun mallin mukaan FSMA:n tehtävät ovat jaettu kuuteen osaan: Finanssialan markkinoiden ja listattujen yritysten valvominen; sääntöjen noudattamisen valvominen; tuotteiden valvominen; sijoituspalveluja tarjoavien yritysten ja lisä-eläkkeiden valvominen ja finanssialan tutkintojen kehittäminen. FSMA:lla on lain velvoittama viranomaisen asema, mikä tarkoittaa, että sen tulee noudattaa ja toimeenpanna parlamentin sille määräämiä, yleisen edun mukaisia tehtäviä. Belgian hallinnon nimittämät johtohenkilöt ovat virkasuhteessa kuuden vuoden ajan, toimien kuitenkin yksityisen yrityksen työntekijän statuksella.

Belgiassa rekisteröinti- ja lisenssivaatimukset ovat enemmän riippuvaisia tuotekategorioista, eikä niinkään erityyppisistä asiakkaista (yksityinen/instituutio). FSMA on määritellyt minimivaatimukset, jotka asiantuntijan tulee täyttää päästäkseen rekisteriin. Tällaisia vaatimuksia ovat muun muassa tietyn tason opinnot/tutkinto ja asianmukainen työkokemus. Yleisinä minimiehtoina sijoitusneuvojalle voidaan pitää toisen asteen tutkintoa ja tutkinnon suorittamiseksi vaatimien tenttien hyväksytyt läpäiseminen. Henkilöt, jotka ovat suorittaneet rahoituksen maisterintutkinnon tai erikseen hyväksytyt kandidaatintutkinnon, ovat vapautettuja tenttien suorittamisesta. Arviolta noin 35 prosenttia tutkinnon haltioista ovat suorittaneet tentin.

Minimivaatimuksia ovat sitoutuneet noudattamaan kaikki ne organisaatiot ja instituutiot, jotka järjestävät ja sertifioivat finanssialalle hyväksytyjä tutkintoja. Tällä hetkellä ainoastaan organisaatio nimeltään Febelfin Academy järjestää ja organisoi Belgian markkinoille hyväksytyjä lisensoijia ja niihin vaadittavia testejä. Lisenssin rekisteröiminen ja rekisterin ylläpitäminen ovat kuitenkin FSMA:n vastuualuetta. Febelfin on voittoa tavoittelematon organisaatio, joka edustaa 263:a belgialaista instituutiota, mukaan lukien pankkeja, luotonantajia ja muita rahoitusalan instituutioita. Vakuutus- ja eläkeyhtiöt eivät lukeudu Febelfinin jäseniin.

Sijoituspalvelututkinnot

Belgiassa on käytössä neljä eri osa-alueille erikoistunutta lisenssiä. Nämä lisenssit ovat suunnattu niille henkilöille, jotka toimivat asiakkaiden kanssa ja antavat neuvoja sijoitusinstrumentteihin liittyen. Edellä mainitusta laissa määrätystä linjauksesta johtuen, esimerkiksi back office-työntekijöiden ei tarvitse olla Belgiassa sertifioituja. Ensimmäisen vuoden voi kuitenkin toimia lisenssiä edellyttävissä työtehtävissä valvonnan alaisena.

Tutkinnot ovat jaettu neljään osaan, joista jokaista osa-alueetta sääntelee oma lakinsa: Pankkitoiminta, vakuustoisiminta, luotonanto ja sisäinen valvonta. Tutkinnot suoritetaan erikseen jokaiselle osa-alueelle ja osaamisvaatimukset koskevat lakien sisältöä. Tutkintoa ei täydy uusaa tai ylläpitää erillisillä kokeilla.

Pankkitoiminnan tentti koostuu neljästä moduulista:

1. Pankki- ja finanssitoiminnan perusteet
2. Valvonta
3. Maksuliikenne ja säästäminen
4. Sijoitustuotteet

Febelfin Academy tarjoaa kurssille osallistujille erilaisia harjoitusmateriaaleja, kuten harjoituskokeita ja mahdollisuuden yksityiseen opetukseen.

Tutkinnon suorittaminen

Tentti suoritetaan tietokoneella Febelfin Academyn valvomassa tilassa. Tentissä ei saa käyttää mitään kurssilla saatuja materiaaleja, paperia tai mitään muuta, joka auttaa tentin suorittamisessa. Tentti on järjestetty jokaiselle moduulille erikseen. Jokaisen moduulin tentti koostuu kahdestakymmenestä monivalintakysymyksestä, joista oikein tulee vastata vähintään 60 prosenttiin tentin läpäisemiseksi. Tentin maksaa usein yritys.

ESPANJA

Organisaatio

Espanjassa ei ole käytössä lakiin perustuvaa sijoituspalvelututkintoa, eikä mitään muutakaan finanssialalle lisensoitavaa tutkintoa pois lukien maassa toimivat itsenäiset organisaatiot, kuten EFPA. Espanja on kuitenkin valmistelemassa Comisión Nacional del Mercado de Valores:n (CNMV) johdolla MIFID II ja ESMA:n ohjeistuksen mukaisia uudistuksia, jotka mahdollistaisivat sijoitusneuvojen ja informaatiota antavien henkilöiden lisensoimisen. CNMV on valtion Talous- ja rahoitusministeriön alainen arvopaperimarkkinoita valvova regulaattori, mutta itsenäinen organisaatio, jonka vastuulla on rahoitusmarkkinoiden sääntelyn järjestäminen ja valvominen. Sen tavoitteena on varmistaa rahoitusmarkkinoiden vakaus ja läpinäkyvä toiminta.

Varsinaisia työkokemusvaatimuksiakaan ei ole Espanjassa yleisesti säädetty, vaan jokainen sijoitusinstituution johtotason työtehtäviin hakeutuvan henkilön työkokemus ja sopivuus ovat regulaattorin arvioitavissa.

Enspanjan finanssiala luottaa vahvasti itsesääntelyyn. Tällä hetkellä EFPA on Espanjan laajin sertifiointeja tarjoava yritys. Sen lisensoimana toimii noin 20 000 työntekijää Espanjassa. EFPA:n myöntämän lisenssin kesto on kaksi vuotta ja uudelleen sertifiointi vaatii 30–40 tunnin CPD opintojen lisäksi uusitun suostumuksen Ethical Code of Conduct: n.

Espanjan EFPA:n hallitus on puolueettomuuden turvaamiseksi valtuuttanut sertifiointin toiselle yritykselle (ns. Kiinan muuri -toimintamalli). Tenttien sisältö vaihtelee EFPA:n tarjoamien tutkintojen mukaan. European Financial Advisor (EFA), on tutkinnoista suosituin ja sisältää opintoja yhteensä 12 ECTS opintopisteen edestä EQF 5/6 tasolta. Paperille tehtäviä tenttejä järjestetään neljästi vuodessa kaikissa Espanjan suurimmissa kaupungeissa.

MUUT MAAT JA INSTITUUTIOT

SVEITSI

Vuonna 2014 Sveitsin hallitus avasi keskustelun kahdesta uudesta lakialoitteesta, joita olivat Financial Services Act (Fidleg) ja Financial Institutions Act (Finig). Näiden kahden lakialoitteen tarkoituksena on muokata ja uudistaa finanssialan sääntelyrakennetta laajalla alueella. Yksi lakialoitteiden keskeisistä tavoitteista on varmistaa sijoitusneuvojen ja varainhoitajien_rahastonhoitajien ammattitaito muun muassa rekisteröinnillä ja lisensseillä. Tällä hetkellä lisensointi vaaditaan vain organisaatioilta ja instituutioilta.²

Sveitsin regulaatorirunko koostuu viidestä laista:

1. Banking Act
2. Stock Exchange Act (SESTA)
3. Collective Investment Schemes Act (CISA)
4. Anti-Money Laundering Act (AMLA)
5. Financial Market Supervision Act (FINMASA)

Monet näistä edellä mainituista laista säätelevät markkinoille osallistujien oikeuksista ja velvollisuuksista, kun taas FINMASA nimittää Swiss Financial Market Supervisory Authorityn (FINMA) Sveitsin rahoitusmarkkinoiden regulaattoriksi. FINMA:n suositukset ja määräykset ottavat kantaa enemmän teknisiin asioihin jättäen sijoitusinstituutioiden ja heidän asiakkaidensa välisen suhteen sääntelyn siviili lainsäädännölle. Vuoden 2015 loppupuolella on Sveitsin parlamentissa herännyt keskustelu finanssialan regulaation tiukentamisesta MiFID II -paketin ja ESMA:n mukaisesti.

ROMANIA

Romaniassa finanssialan valvonnasta huolehtii itsenäinen ja oma-rahoitteinen regulaattori nimeltään Financial Supervisory Authority (ASF). Rahoitusmarkkinoiden ja sijoitusinstrumenttien sääntely perustuu rahoitusmarkkinalakiin (297/2004), joka tunnetaan myös nimellä Capital Markets Law. ASF reagoi Euroopan Unionin säätämiin direktiiveihin ja muokkaa sääntelyään vastaamaan aina viimeisintä direktiiviä.

ASF:n tavoitteena on varmistaa markkinoiden vakaus, kilpailukyky ja läpinäkyvyys. Myös luottamuksen rakentaminen ja väärinkäyttöihin puuttuminen kuuluu sen keskeisiin intresseihin. Valvonnan alle kuuluvat kaikki sijoitus- ja vakuutusinstituutiot, yksityiset eläkejärjestelmät ja kaikki muut rahoitusmarkkinoille osallistuvat instituutiot.

MALTA

Jokaisen Maltalla sijoitustoimintaa tekevän instituution on haettava työntekijöilleen toimintaan oikeutava lisenssi Malta Financial Services Association -regulaattorilta (MFSA). Eritasoisin tehtäviin hyväksyttävät tutkinnot ja koulutukset ovat listattuna regulaattorin internetsivuilla. Erilaisista hyväksytyistä lisensoinneista vastaavat eri organisaatiot. Kaikkien henkilöiden, jotka ovat sijoitustoiminnassa mukana, tulee olla lisensoituja. Lisensointi perustuu Maltaan pankkilakiin, jonka toteuttamisesta on vastuussa MFSA.

Arvion mukaan noin 90 prosenttia kaikista sijoitustoiminnan parissa työskentelevistä asiantuntijoista on lisensoitu. Loput 10 prosenttia työntekijöistä saattaa jo työskennellä lisensoinnin vaativissa työtehtävissä, vaikka lisensointiprosessi on vielä kesken.

2 <https://www.sif.admin.ch/sif/en/home/dokumentation/medienmitteilungen/medienmitteilung.msg-id-59331.html>

Tutkinnon sisältö vaihtelee työtehtävistä ja lisensoinnista riippuen. Esimerkiksi Diploma for Financial Advisors -lisenssi koostuu kahdesta osasta. Ensimmäisessä osaamisvaatimukset koostuvat regulaation ja etiikan osa-alueista, joista kysytään yhteensä 100 monivalintakysymystä. Toisessa osassa keskitytään tuotteiden, palveluiden ja sijoitustoiminnan laillisten osa-alueiden osaamiseen. Toisen osan testaaminen tapahtuu kurssityön ja lyhyiden kysymysten avulla. Tenttiminen tapahtuu elektronisesti ja tutkinnon maksaa useissa tapauksissa työntekijälle lisensointia hakeva organisaatio. Tutkinnon suorittaminen voi olla osana instituutioiden kannustinjärjestelmää tai henkilö voi hakea siihen valtion tukea ja / tai verovähennyksiä.

Lisensointi on pysyvä, eikä muita lisensoinnin ulkopuolisia vaatimuksia, kuten työkokemusta, vaadita lisensoitavilta henkilöiltä. Viime aikoina keskustelua on kuitenkin herättänyt mahdollinen Continuous Professional Development (CPD) ohjelma vaativissa työtehtävissä työskenteleville henkilöille.

EUROPEAN FINANCIAL PLANNING ASSOCIATION – EFPA

EFPA on Euroopan ensimmäinen ja suurin ei-valtiollinen (Non-Governmental Organization) sijoitusinformaatiota ja -neuvoja antavien henkilöiden lisensointeja tuottava organisaatio, jonka tarkoituksena on kasvattaa ja yhtenäistää asiantuntiuutta Euroopan finanssialalla. EFPA on akreditoinut yli viisikymmentä Euroopan yliopistoa ja pankki- ja sijoitusinstituutiota tarjoamaan EFPA:n European Financial Advisor (EFA) ja EFPA European Financial Planner (EFP) tutkintoja finanssialan ammattilaisille. Toimintaa on Itävallassa, Tsekeissä, Espanjassa, Virossa, Ranskassa, Saksassa, Unkarissa, Irlannissa, Italiassa, Puolassa ja Englannissa.

EFPA:n tutkintoja on suoritettu vuoden 2003 jälkeen yli 30000. Jokainen lisenssin suorittanut on sitoutunut noudattamaan EFPA:n Code of Ethics:ä ja suorittamaan vuosittaisen oppimäärän CPD-ohjelman mukaisesti.

YHTEENVETO TULOKSISTA SEKÄ JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

Yhteenveto

Selvitystyön tavoitteena oli muodostaa yleiskäsitys Euroopassa toteutetusta regulaatiosta ja itsesääntelystä koskien sijoitusinformaatiota ja -neuvoja antavien henkilöiden tietotasoa ja kokemusta. Erityisenä kiinnostuksen kohteena olivat käytössä olevat sijoituspalvelututkinnot. Tärkeiksi asioiksi koettiin sijoituspalvelututkintojen järjestäjäorganisaatiot ja niiden toimintatavat sekä tutkintojen yleisyys ja sisältö. Tietoa kerättiin laadullisin keinoin liitteenä olevan kyselyrunгон lisäksi julkisista internet-lähteistä. Kysely sisälsi kolmesta kysymystä liittyen kussakin valtiossa vallitseviin käytäntöihin ja lainsäädäntöön koskien sijoituspalvelututkintojen sisältöä ja organisointia sekä tutkinnon edellyttäviä työtehtäviä. Samalla kysyttiin myös tutkintojen suorittamisesta aiheutuvia kustannuksia. Selvityksessä tutkittuja maita olivat Belgia, Espanja, Hollanti, Irlanti, Italia, Itävalta, Malta, Norja, Puola, Romania, Ruotsi, Saksa, Suomi, Sveitsi, Tanska ja Venäjä. Edellä mainituista maista kyselyyn vastasi Belgia, Espanja, Hollanti, Irlanti, Italia, Malta, Puola, Saksa, Suomi ja Venäjä.

Pohjoismaiden (Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska) lisäksi sijoituspalvelututkintojärjestelmä on käytössä Puolassa, Hollannissa, Italiassa, Irlannissa, Venäjällä ja Belgiassa. On huomattava, että suhteellisesti pienempien pankkimaiden rahoitusmarkkinat ovat sijoituspalvelututkintojen osalta muita maita säädellympiä ja noudattavat tarkemmin EU:n sääntelyä. Sen sijaan suurten pankkimaiden kuten Saksan ja Sveitsin regulaatioissa ei noussut esille itsesääntelyä ja osin direktiivien mukainen sääntelykin oli hitaasti implementoitu.

EU-maiden rahoitusmarkkinat ovat laajasti säädeltyjä ja toiminta markkinoilla luvanvaraista. Lupia myönnetään yrityksen täyttäessä tietyt vaatimukset ja sitoutuessa kansallisesti säädettyihin ehtoihin. Lisensioituja markkinaosapuolia valvoo yleensä tehtävälle erikseen nimetty kansallinen valvontaviranomainen. Tässä yhteydessä sääntelyä on voitu joissakin maissa tiukentaa toimihenkilöiden asianmukaisen tietotason varmistamiseksi esimerkiksi erilaisten sijoituspalvelututkintojen avulla.

Sijoituspalvelututkinnot ovat maasta riippuen suunnattu pankin asiantuntijoille ja sijoitusinformaatiota tarjoaville henkilöille. Vakuutusten parissa työskentelevät henkilöt ja arvopaperinvälittäjät sekä yritysten ylin johto ovat myös usein sääntelyn kohteena maissa, joissa itsesääntelyä toteutetaan. Regulaattorit pohjaavat toimintansa sekä EU-sääntelyyn että kansallisesti säädettyihin lakeihin. Kaikkien selvitykseen osallistuneiden maiden regulaattorien perustavoitteena on tehdä sääntelyn avulla markkinoista luotettavimmat, läpinäkyvämmät ja osapuolille turvallisemmat ja näin varmistaa markkinoiden uskottavuus sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

EU-maissa huomiota on kiinnitetty etenkin regulaattorien taloudellisesti riippumattomaan asemaan ja esteettömään hallinnointitapaan. Sijoituspalvelututkinnot ovat usein erillinen ja pieni osa tätä luottamuksen rakentamista, ja ehkä siksi ulkoistettu joissakin maissa yksityisille toimijoille kuten EFPA:lle. Ulkoistaminen on voinut tapahtua joko niin, että sääntelyn toteuttaminen on ulkoistettu yksityisille toimijoille tai siten, että sääntelyä ei ole ja sijoituspalvelututkintoja käytetään osana omien kykyjen markkinointia.

Selvityksessä mukana olleissa maissa EU-lainsäädäntöä on sovellettu erilaisin tavoin ja tästä johtuen myös kansalliset lainsäädännöt poikkeavat huomattavasti toisistaan. Tämä on perustavaa laatua oleva ongelma sääntelyssä ja aiheuttaa koordinaatio-ongelman EU-alueelle kokonaisuutena.

Pohjoismainen itsesääntely on hyvin toteutettu kokonaisuus, joka toimii tärkeänä osana markkinoiden toimimisen varmistamista. Vastuuorganisaatiot ovat selkeästi määriteltyjä ja tavoitteet yleisesti tiedossa. Sijoituspalvelututkintojen sisältö vastaa ajanmukaisia markkinoiden vaatimuksia ja taitoja ylläpitävä koulutus on toteutettu kokonaisuudessaan hyvin.

Johtopäätöksiä

MiFID II-paketin tuoma uudistus ohjeistaa, että yritysten on varmistettava tietoja ja neuvontaa antavalla henkilöstöllä on tarvittava tietämys ja pätevyys, joka vastaa sääntelyvaatimuksia, oikeudellisia vaatimuksia ja liiketoiminnan eettisiä vaatimuksia. Sijoitusneuvoja antavalta henkilöstöltä tulee edellyttää korkeampaa tietotason ja pätevyyttä, kuin henkilöiltä, jotka antavat vain informaatiota sijoitustuotteista ja -palveluista. Edellä kuvattu ohjeistus ehdottaa jo sinällään tutkintojen jakamista kahteen osa-alueeseen: sijoitusinformaatiota antaville henkilöille suunnattuun ja sijoitusneuvontaa antaville henkilöille suunnattuun tutkintoon. Pelkästään sijoitusinformaatiota antavan henkilön toimitettävät ovat kuitenkin käytännössä laajemmat, eikä jaottelu vastaa parhaimmalla mahdollisella tavalla ainakaan pohjoismaisissa yrityksissä toteutuvaa työnjakoa.

Suomen nykyiset APV-sijoituspalvelututkinnot vastaavat suurilta osin erinomaisesti ESMA:n MiFID II-pakettiin pohjautuvaa ohjeistusta. Sijoituspalvelututkinnot APV1 ja APV2 ovat laadultaan Euroopan korkeinta tasoa. Tutkinnot käsittävät kaikki sijoitustoiminnan kannalta oleelliset aihe-alueet ja varmistavat näin hyvän toimintavalmiuden lisensoitaville henkilöille. Tenttien vaatimustaso on tarkoituksenmukaisesti asetettu korkeaksi ja vain noin 70 prosenttia osallistujista läpäisee tentin hyväksytyksi. Vaatimustasoa pystyisi helposti lisäämään ottamalla käyttöön jokaiselle osa-alueelle erillisen alimmaispuisterajan. Samalla varmistettaisiin, että kokeilailta on riittävä tietotaso kaikilla osa-alueilla.

APV-tutkintojen tenttien järjestäminen ja organisoiminen ovat luotettavaa ja tasalaatuista. Paperille tehtävä tentti järjestetään neljästi vuodessa samanaikaisesti usealla eri paikkakunnalla. Tentin digitalisoinnista voisi koitua merkittäviä hyötyjä niin organisoimisen kuin tarkastamisen kannalta arvioituna. Lisäksi kerättävä data olisi helpommin säilytettävissä ja analysoitavissa tilastotieteellisiä metodeita käyttäen. Suomalaisen APV-tutkintojen laatua voidaan verrata Ruotsin ja Norjan korkeatasoisiin tutkintoihin. APV-tutkintojen rakenne on kuitenkin Ruotsin tutkintoja laajempi, eikä eritele sisältöä yhtä vahvasti toimitettävistä riippuen. Ruotsin tutkinnot ovat suunnattu erikseen sijoitus- ja vakuutusneuvojille, joiden lisäksi tutkinto vaaditaan myös sijoitusasiantuntijoilta kuten analyytikoilta ja meklareilta sekä liikkeenjohdolta. Tämä jaottelu korostaa oleellisten asiasisältöjen painottumista tutkinnossa ja vastaa hyvin ESMA:n antamien ohjeistusten sisältöä. Norjassa taas johtotehtävissä työskenteleville ei ole erillistä tutkintoa, vaikka auktorisointi heiltä vaaditaankin. Huomioitavaa Ruotsin mallin sisällöissä on, ettei liikkeenjohdolle suunnattu tutkinto sisällä erillisiä eettisiä osaamisvaatimuksia.

Huomattava sisältöön liittyvä eroavaisuus suomalaisessa sijoituspalvelututkinnossa verrattuna niin ruotsalaiseen, kuin muualla Euroopassa käytössä oleviin sijoituspalvelututkintoihin on erillisen etiikan osa-alueen puuttuminen osaamisvaatimuksista. Moraaliset ja eettiset toimintaperiaatteet ovat vahvemmin edustettuina monessa muussa maassa käytössä olevassa sijoituspalvelututkinnossa. MiFID II-paketin ohjeistuksessa todetaan, että yritysten tulee varmistaa henkilöstön tietämys ja pätevyys koskien myös liiketoiminnan eettisiä vaatimuksia. APV-tutkintojen sisältöön voisi lisätä eettiset aihealueet esimerkiksi essee-kysymyksen muodossa. Osana eettisyyttä huomioitavia asioita ovat myös asiakkaan kohtaaminen ja taito esittää oikeanlaisia kysymyksiä. Esimerkiksi Hollannissa testataan subjektiivisesti kokeilajan taitoja web-kameran avulla.

Toinen huomiota vaativa kohta suomalaisessa sijoituspalvelututkinnossa on jatkuvan oppimisen ohjelman toteuttaminen. Tietotason vuosittaista ylläpitämistä vaatii myös ESMA ohjeistuksessaan, ja tulkin-tani mukaan suomalainen sijoituspalvelututkinto ei nykytilassaan vastaa tältä osin ohjeistuksen sisältöä. Useassa maassa on jo käytössä vastaava Continuing Professional Development (CPD) ohjelma, jonka avulla pyritään varmistamaan sekä henkilöstön ajanmukainen tietotaso ja pätevyys, että sijoituspalvelututkinnon uskottavuus. Suomessa tietotason vuosittainen varmistaminen pystyttäisiin järjestämään helposti ja kustannustehokkaasti digitaalisia toimintamalleja hyödyntäen.

Yleisesti katsottuna Euroopan rahoitusmarkkinat tulevat MiFID II:n implementoinnissa kohtaamaan paljon rakenteisiin tehtäviä muutoksia. Muutoksia joudutaan tekemään eniten maissa, joissa henkilöstön tietotason varmistamiseksi ei ole tehty vielä sen suurempia organisoimistoja. Tällaisia maita ovat muun muassa Saksa ja Itävalta. Muutoksia tulee aiheuttamaan myös harmonisoitu asiasisältö ja jatkuvan koulutuksen ohjelma. Mikäli valtiot päättävät toteuttaa uudistukset ulkoistamalla tenttien organisoimisen ja valvonnan yksityiselle sektorille, on edessä konsultointi- ja sijoituspalvelumarkkinoiden selkeä kasvu.

LÄHTEET

Lähteet johdanto ja johtopäätökset:

<http://www.talouselama.fi/sijoittaminen/pankkien-sijoitusneuvonta-mullistuu-jatkossa-vain-varakkaille-3486587>
<http://lexia.fi/fi/2015/08/31/4947/>
[http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-time-to-take-action-on-mifid-II/\\$FILE/EY-time-to-take-action-on-mifid-II.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-time-to-take-action-on-mifid-II/$FILE/EY-time-to-take-action-on-mifid-II.pdf)
<http://www.economist.com/blogs/economist-explains/2016/02/economist-explains-o>
<http://www.investors.com/news/here-are-the-top-5-takeaways-from-jamie-dimons-annual-letter/>
<https://newsroom.mtb.com/document-archive/annual-report-letters/2015-annual-report-message-to-shareholders.htm>
<https://www.kpmg.com/BE/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/MiFID-what-is-it.pdf>
http://ec.europa.eu/finance/general-policy/index_en.htm
<https://www.esma.europa.eu/policy-rules/mifid-ii-and-mifir>
<https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-finds-room-improvement-in-national-supervision-investment-advice-retail>
https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015-1886_fi.pdf
<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Saantely/Saantelyhankkeet/MiFID/Pages/Default.aspx>
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0057&from=EN>
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0065>
<http://www.consilium.europa.eu/fi/press/press-releases/2016/04/28-markets-financial-instruments/>
Haastattelu: Joseph Soler, EFPA

Lähteet Suomi:

http://www.aaltoee.fi/sites/aaltoee.fi/files/courses/apv1vaatimukset01012016_final.pdf http://www.aaltoee.fi/sites/aaltoee.fi/files/courses/apv1_auktorisointisaannot_final.pdf
<http://www.aaltoee.fi/yrityksemme#tab512>
<http://www.aaltoee.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/yleista-tietoa> http://www.aaltoee.fi/sites/aaltoee.fi/files/courses/apv1_auktorisointisaannot_final.pdf
http://www.aaltoee.fi/sites/aaltoee.fi/files/courses/apv2vaatimukset01012016_final.pdf
<http://www.aaltoee.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> http://www.aaltoee.fi/sites/aaltoee.fi/files/courses/apv2_auktorisointi.pdf
http://apvtutkinnot.fi/?page_id=6
(www.apvtutkinnot.fi)
http://www.aaltoee.fi/sites/aaltoee.fi/files/courses/apv1vaatimukset01012016_final.pdf
http://www.aaltoee.fi/sites/aaltoee.fi/files/courses/apv2_auktorisointi.pdf
<http://www.aaltoee.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> http://www.aaltoee.fi/sites/aaltoee.fi/files/courses/apv2_auktorisointi.pdf
<http://www.aaltoee.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/kustannukset>
Haastattelu: Markku Savikko, APV-Sijoitustutkinnot Oy

Lähteet Ruotsi:

<http://www.aaltoee.fi/uutiset/suomi-ja-ruotsi-yhteistyosopimukseen-sijoituspalvelualan-tutkinnoista>
<http://www.swedsec.se/en/about-swedsec>
<http://www.swedsec.se/en/licensing-rules-and-regulations-with-commentaries/>
<http://www.swedsec.se/en/proficiency-requirements-for-swedsec-s-licensing-examination-advisers/>
http://www.swedsec.se/files/3714/5226/3416/ENG_Kunskapskrav_licensingstest_for_radgivare_2016_20160108.pdf
<http://www.swedsec.se/en/proficiency-requirements-for-swedsec-s-licensing-exam-specialists/>
http://www.swedsec.se/files/1914/5226/3486/ENG_Kunskapskrav_specialister_2016_20160108.pdf
<http://www.swedsec.se/en/proficiency-requirements-for-swedsec-s-licensing-exam-for-management-and-control-functions/>
http://www.swedsec.se/files/4014/5226/3532/ENG_Kunskapskrav_LoK_2016_20160108.pdf
(www.swedsec.se/en/about-swedsec)
<http://www.fondhandlarna.se/english/>

Lähteet Norja:

<http://www.finanstilsynet.no/en/Secondary-menu/About-Finanstilsynet/>
<http://www.vpff.no/eng/About-us>
<http://www.vpff.no/eng/About-us/History>
<http://www.vpff.no/eng/About-us/Core-values>
<http://www.autorisasjonsordningen.no/afr-engelsk/>
<http://www.godkjenningsordningen.no/about/>
<http://www.autorisasjonsordningen.no/competence-standards/>
<http://www.finaut.no/ethics/>
<http://www.finaut.no/role-division-between-finaut-and-other-actors/>
<http://www.finaut.no/good-advisory-practice/>

Lähteet Tanska:

<http://www.dbmf.dk/US/Pages/About%20DBMF/Purpose%20and%20history.aspx>
<http://www.dbmf.dk/US/Pages/Certification.aspx>

Lähteet Saksa:

http://www.shearman.com/~media/Files/NewsInsights/Publications/2004/03/German-License-Requirement-for-CrossBorder-Banki___/Files/Download-PDF--German-License-Requirement-for-Cro___/FileAttachment/MA_0304.pdf
http://businessperspectives.org/journals_free/bbs/2006/BBS_en_2006_03_Broker.pdf
<http://www.mybankinglicense.com/15193/german-federal-financial-supervisory-authority/>
http://www.bafin.de/EN/Aufsicht/BoersenMaerkte/stockexchangesmarkets_node.html
http://www.bafin.de/EN/Aufsicht/AufsichtlicheOffenlegung/Bankenaufsicht/aufsichtlicheoffenlegung_node_en.html

Haastattelu: Dr. Nina Nolte, BaFin

Haastattelu: Fatma Dirkes, Frankfurt School of Finance & Management

Lähteet Italia:

https://www.albopf.it/web/area_pubblica/promotorefinanziario/chie
https://www.albopf.it/web/area_pubblica/chi_siamo/missione
<http://www.consob.it/mainen/consob/index.html>
<http://www.consob.it/mainen/consob/what/what.html?symbblink=/mainen/consob/what/index.html>
<http://www.consob.it/mainen/documenti/english/laws/reg16190e.htm>
<http://www.consob.it/mainen/documenti/english/laws/reg11971e.htm>
http://www.consob.it/mainen/documenti/english/laws/fr_decree39_2010.htm
http://www.consob.it/mainen/documenti/english/laws/fr_decree58_1998.htm
https://www.albopf.it/web/area_pubblica/promotorefinanziario/cosafa
<https://www.albopf.it/SearchBulletin-web/getFile?file=2402.html>

Haastattelu: Aida Maisano ja Corrado Iannucci, ABIFormazione

Lähteet Itävalta:

<https://www.fma.gv.at/en/about-the-fma.html>
<http://www.dbj.at/publications/securities-supervision-act-provisions-licences-and-protection-investors>
<https://english.bmf.gv.at/financial-sector/Financial-Market-Supervision.html>

Lähteet Irlanti:

<http://www.centralbank.ie/regulation/processes/authorisation/Pages/business-types.aspx>
<http://www.centralbank.ie/regulation/processes/authorisation/Pages/introduction.aspx>
<http://www.centralbank.ie/REGULATION/PROCESSES/MINIMUM-COMPETENCY/Pages/minimum-competency.aspx>
<http://www.centralbank.ie/regulation/processes/minimum-competency/Pages/default.aspx>
<http://www.centralbank.ie/Pages/home.aspx>
<http://www.iob.ie/?q=node/108>
<http://www.iob.ie/?q=node/434>
<http://www.iob.ie/?q=QFA>
<http://www.iob.ie/?q=QFA>

Haastattelu: Michael Feeney, The Institute of Banking

Lähteet Venäjä:

Haastattelu: International Banking Institute

Lähteet Sveitsi:

<https://www.walderwyss.com/publications/1333.pdf>
<http://www.iflr.com/Article/3383542/Switzerlands-financial-regulatory-overhaul-assessed.html>

Lähteet Puola:

http://www.knf.gov.pl/en/About_us/KNF_Polish_Financial_Supervision_Authority/task_and_objectives/index.html
http://www.knf.gov.pl/dla_rynku/egzaminy/Maklerzy_papierow_wartosciowych_egzaminy/Informacje_dotyczace_egzaminow.html
<http://www.kwalifikacje.edu.pl/en/sectorial-qf/1054-banks>
<http://www.kwalifikacje.edu.pl/en/polish-framework/262-pqf-validation>
<http://www.kwalifikacje.edu.pl/en/polish-framework/263-pqf-credits>
<http://www.kwalifikacje.edu.pl/en/polish-framework/265-pqf-transparency>
<http://www.kwalifikacje.edu.pl/en/polish-framework>

Haastattelu: Mariola Szymańska, Warsaw Institute of Banking

Lähteet Hollanti:

<https://www.dsi.nl/en/professional/certification>
<https://www.dsi.nl/en/about-dsi>
<https://www.dsi.nl/en/professional/screening>

Haastattelu: Clemens Spoorenberg, NIBE-SVV

Lähteet Belgia:

<http://www.fsma.be/en/About%20FSMA/Organisatie.aspx>
<https://www.febelfin-academy.be/nl/opleidingen/detail/bankbemiddeling-wet-willems-zelfstudie-met-examen>
<http://www.fsma.be/en/Supervision.aspx>
<https://www.nbb.be/en/financial-oversight/financial-sector-continuity>

Haastattelu: Werner Abelshausen, Febelfin Academy

Lähteet Espanja:

<http://www.cnmv.es/portal/Menu/Sobre-CNMV.aspx>

<http://www.cnmv.es/portal/quees/Funciones/Funciones.aspx>

Haastattelu: Joseph Soler, EFPA

Lähteet Romania:

<http://www.asfromania.ro/en/about-asf/our-mission>

<http://www.romanianlawoffice.com/permit-license-company-romania.htm>

<http://asfromania.ro/en/about-asf/about-us>

Malta:

<http://www.ifsmalta.org/en/qualifications/qualifications2/36/dipfa.htm?catid=4>

<http://www.mfsa.com.mt/pages/viewcontent.aspx?id=356>

Haastattelu: Ann Marie D'Amato, Institute of Financial Services

EFPA:

http://www.efpa-eu.org/whats_efpa

http://www.efpa-eu.org/who_we_are/efpa_countries

http://www.efpa-eu.org/our_standards

Haastattelu: Josep Soler, EFPA

LIITTEET

Questionnaire:
Question 1: Does your country require a licence from professionals who provide investment advisory services or sell investment products to private clients, institutions or both? If yes, please specify which client group(s) this applies to?
Question 2: In addition to the licence, are there other requirements the professionals must meet to qualify for job in investment advice/sales)? E.g. degree, registration, experience etc.
Question 3: What organisation/organisations are responsible for the licences?
Question 4: Is/are the licence(s) based on law or self-regulation? If on law, please specify who monitors it. If based on self regulation, please specify whether there is a party who monitors the process.
Question 5: Are there any other kinds of positions, e.g. back office, in which the licence is required?
Question 6: What percentage of the professionals working in investment advisory services have taken the exam in your country? What percentage of sales personnel have taken the exam?
Question 7: How long is the licence valid for? Permanently or for a limited time? If limited time, please specify for how long.
Question 8: Who is responsible for organising the examinations for the licences?
Question 9: What topics does the licence exam cover? For example: taxation, economics, financial market, financial instruments, ethics, corporate law etc. Please provide a link to a website for more information.
Question 10: How is the exam taken? E.g. paper exam/ electronic exam.
Question 11: Is it possible to work in investment advice/sales based on experience, without the licence? If yes, how many years of experience is required?
Question 12: Who typically pays for the examination? The employer or the person taking the exam? How much does it cost?
Question 13: Are there websites for more information about the topics? If yes, please write the addresses here.

Your name:

Organisation:

Contact information:

Tutkintojen suorittamisesta perittävät maksut eri maissa

Suomi:

Sijoituspalvelututkinto: 380€ + alv eli yhteensä 471,20€.

- Uusintakerta 180€ + alv, yhteensä 223,20€

Sijoitusneuvojan tutkinto: 680€ + alv eli yhteensä 843,20€

- Uusintakerta 300€ + alv, yhteensä 372€

Tanska:

1. Kursille osallistuminen sisältäen opiskelumateriaalit:	DKK 5250
2. Kurssimateriaalit (itsenäinen opiskelu)	DKK 2100
3. Tentin suorittaminen/sertifiointi (Tanska)	DKK 2100
4. Tentin suorittaminen/sertifiointi (Englanti)	DKK 12,600

Irlanti:

Irlannissa tutkinnon maksaa yleensä yritys, joka on ensikädessä vastuussa minimivaatimusten täyttävän henkilön ammattitaidosta. Vuosittainen opiskelumaksu on 50 euroa ja vuosittainen tutkinnon ylläpito-maksu/koulutus on 105 euroa.

QFA koulutuksen hinta:

Regulaatio	295€
Henkivakuutus	295€
Lainat	295€
Sijoitukset	295€
Eläkkeet	295€
Taloudellinen suunnitteleminen	295€

Venäjä:

1500-3000 ruplaa, riippuen tutkinnon järjestäjäorganisaatiosta.

Puola:

Tentti suoritetaan perinteisesti paperilla, koostuen monivalintakysymyksistä ja soveltavista tehtävistä.

Brokerage licence exam	500 PLN
Investment advisor exam	500 PLN / one exam
Hinta yhteensä	1500 PLN

Espanja:

Tutkinnon maksaa noin 60 prosentissa tapauksissa työnantaja ja kokonaishinta on ilman harjoittelumateriaaleja, sisältäen tentin ja sertifioinnin, noin 200 euroa. Rekisteröinti ja uudelleensertifioiminen maksaa 82 euroa.